Коринтлиқларға «1»

Расул Павлус Коринт шәһиридики җамаәткә язған биринчи мәктуп •••• Салам

1-2 Худаниң ирадиси билән Мәсиһ Әйсаниң расули
дәп чақирилған мәнки Павлустин вә қериндишимиз
Состенистин Коринт шәһиридики җамаәткә,
Мәсиһ Әйсада пак-муқәддәс қилинип, «муқәддәс
бәндилирим» дәп чақирилғанларға вә шуниңдәк
һәр йәрләрдә Рәб Әйса Мәсиһниң (У уларға вә бизгә
мәнсуп!) намиға нида қилғучиларниң һәммисигә
салам!□ ■
3 Атимиз Худа һәм Рәб Әйса Мәсиһтин силәргә меһри-
шәпқәт вә хатирҗәмлик болғай!■
4 Худаниң Мәсиһ Әйсада силәргә ата қилинған
меһри-шәпқити түпәйлидин Худайимға һәрдайим
тәшәккүр ейтимән;
5 буниң билән силәр Униңда һәр тәрәптә, һәр
қандақ сөздә, һәр тәрәптики билимләрдә бай
қилинғансиләр,□ ■

□ **1:1-2 «һәр йәрләрдә Рәб Әйса Мәсиһниң (у уларға вә бизгә мәнсуп!) намиға нида қилғучиларниң һәммиси»** — бу ибарә «аләмшумул җамаәт»ниң аддий вә жиғинчақ бир тәбиридур. ■ **1:1-2** Юһ. 17:19; Рос. 15:9; Рим. 1:7; Әф. 1:1; 1Тес. 4:7; 2Тим. 2:22. ■ **1:3** Рим. 1:7; 2Кор. 1:2; Әф. 1:2; 1Пет. 1:2. □ **1:5 «буниң билән силәр униңда һәр тәрәптә ... бай қилинғансиләр»** — «униңда» — Мәсиһ Әйсада. ■ **1:5** Кол. 1:9.

6 худди Мәсиһниң гувалиғи силәрдә
тәстиқланғандәк.□
7 Шуниң билән силәрдә һәр қандақ роһий илтипат
кәмлик қилмастан, Рәббимиз Әйса Мәсиһниң аян
қилинишини күтисиләр;□ ■
8 У йәнә силәрни ахирғичә мустәһкәмләйдуки,
Рәб Әйса Мәсиһниң күни кәлгичә әйипсиз
сақлинисиләр;□ ■
9 Худа сөзидә турғучидур — силәрни Өз Оғли Рәб
Әйса Мәсиһниң сирдаш-һәмдәмлигигә чақирғучи дәл
Униң Өзидур.□ ■

Бөлүнүшләр тоғрилиқ

10 Әнди мән силәрдин Рәббимиз Әйса Мәсиһниң нами
билән шуни өтүнимәнки, и қериндашлар, гепиңлар
бир йәрдин чиқсун, араңларда бөлгүнчилик

□ **1:6 «... худди Мәсиһниң гувалиғи силәрдә тәстиқланғандәк»** — Худаниң уларға роһий илтипатларни беғишлиғанлиғи: (1) Худаниң Коринтлиқларға Павлусниң Мәсиһ тоғрилиқ болған гувалиқиниң тоғра екәнлигини испатлиғини вә (2) Худаниң Мәсиһниң уларниң қәлбидә турғанлиғини, уларниң һәқиқәтән Мәсиһкә тәвә екәнлигини тәстиқлиғини еди. Мәсилән, Худа роһий илтипатлири арқилиқ корнелиусдикиләрни «мениң адәмлирим» дәп тәстиқлиған еди («Рос.» 10:44-48гә қараң. «роһий илтипатлар»ни чүшиниш үчүн 12- вә 14-бапқа қараң. □ **1:7 «Рәббимиз Әйса Мәсиһниң аян қилиниши»** — Рәб дунияға қайтип кәлгәндә у һәр адәмгә аян болиду, әлвәттә. ■ **1:7** Фил. 3:20; Тит. 2:13. □ **1:8 «Рәб Әйса Мәсиһниң күни»** — Униң зиминға қайта келидиған күни. ■ **1:8** 1Тес. 3:13; 5:23. □ **1:9 «Худа сөзидә турғучидур»** — демәк, Худа адәмни Өзиниң пак-муқәддәс сирдаш-һәмдәмлигигә чақирғачқа, Өз меһри-шәпқити билән уни йәнә ахирғичә гуна вә Шәйтанниң илкидин сақлап, пак һаятта яшашқа күчәйтишкә вәдә қилған. ■ **1:9** Йәр. 32:40-44; Юһ. 15:5; 1Кор. 10:13; Гал. 2:20; 1Тес. 5:24; 1Юһа. 1:3.

болмисун, бир пикирдә, бир нийәттә камил бирләштүрүлүңлар; □ ■
11 Чүнки Кловиниң аилисидикиләрниң маңа
силәр тоғраңларда ейтишичә, и қериндашлирим,
араңларда талаш-тартишлар бар екән.
12 Демәкчи болғиним шуки, һәр бириңлар:
«Мән Павлусниң тәрәпдари», «Мән Аполлосниң
тәрәпдари», «Мән Кефасниң тәрәпдари» вә «Мән
Мәсиһниң тәрәпдари» дәватисиләр. □ ■
13 Әҗәба, Мәсиһ бөлүнгәнмикән? Силәр үчүн
крестләнгән адәм Павлусмиди? Силәр Павлусниң
намиға чөмүлдүрүлдүңларму?□
14 Мән Худаға тәшәккүр ейтимәнки, араңлардин
Криспус билән Гаюстин башқа һеч қайсиңларни
чөмүлдүрмидим; ■
15 шуниң билән һеч ким мени өзиниң намида
адәмләрни чөмүлдүрди, дейәлмәйду.
16 Дурус, мән йәнә Истифанасниң өйидикиләрниму
чөмүлдүрдүм; башқа бирәвни чөмүлдүргинимни
әсләлмәймән.■
17 Чүнки Мәсиһ мени адәмләрни чөмүлдүрүшкә
әмәс, бәлки хуш хәвәрни җакалашқа әвәтти; уни

□ **1:10 «мән силәрдин Рәббимиз Әйса Мәсиһниң нами билән шуни өтүнимәнки, и қериндашлар...»** — «қериндашлар» Инҗилда «етиқатчи ака-укилар» дегән билән ипадилиниду. Амма пүткүл Муқәддәс Китапта қериндашлар («етиқатчи ака-укилар») «етиқатчи ача-сиңиллар»ниму өз ичигә алиду. Бу принсип «Яр.» 1:27дә көрүниду; «Худаниң сүрәт-образи» болған «адәм»ниң өзи «әр-аял»ни өз ичигә алиду. Шуниң билән биз «қериндашлар» дәп тәрҗимә қилдуқ. ■ **1:10** Рим. 12:16; 15:5; Фил. 2:2; 3:16; 1Пет. 3:8. □ **1:12 «Кефас»** — расул Петрусниң ибранийчә исми еди. ■ **1:12** Рос. 18:24; 1Кор. 3:4; 16:12. □ **1:13 «Силәр Павлусниң намиға чөмүлдүрүлдүңларму?»** — «чөмүлдүрүлдүңларму» мошу йәрдә суға чүмүлдүрүлүшни көрситиду. ■ **1:14** Рос. 18:8; Рим. 16:23. ■ **1:16** 1Кор. 16:15,17.

жакалаш болса инсанниң һекмәтлик сөзлири билән
болмаслиғи керәк; ундақ болғанда Мәсиһниң
кресттики *қурбанлиғиниң* күчи йоқитилған болиду. ■
18 Чүнки кресттики қурбанлиғи тоғрилиқ сөз-
калам һалакәткә кетиватқанларға ахмақлиқ,
амма қутулдурулуватқан бизләргә Худаниң күч-
қудритидур. ■
19 Чүнки мундақ пүтүлгәнки, «Мән данишмәнләрниң
данишмәнлигини йоқитимән, ақилларниң
ақиллиғини чәткә қақимән». □ ■
20 Ундақта, данишмәнләр қени? Тәврат өлималири
қени? Бу дуниядики бәс-муназирә қилғучилар
қени? Худа бу дуниядики даналиқни ахмақлиқ дәп
көрсәткән әмәсму? ■
21 Чүнки Худа даналиғи билән бекиткини бойичә,
дуния өз даналиғи арқилиқ Худани тонумиған, шуңа
Худа әхмиқанә дәп қаралған, җакалиниватқан сөз-
калам арқилиқ униңға ишәнгүчиләргә ниҗатлиқ
йәткүзүшни лайиқ көргән. ■
22 Чүнки Йәһудийлар мөҗизилик аламәтләрни,
греклар болса «даналиқ»ни тәләп қилиду; □ ■
23 амма биз болсақ Мәсиһни, йәни крестләнгән
Мәсиһни җакалаймиз; бу Йәһудийларға нисбәтән
бизарлиқ иш, әлләргә нисбәтән әхмиқанилик дәп

■ **1:17** 1Кор. 2:1, 4; 2Пет. 1:16. ■ **1:18** Рим. 1:16. □ **1:19** **«Чүнки мундақ пүтүлгәнки...»** — «мундақ пүтүлгән» — Муқәддәс Китапта йезиқлиқ. Мошу йәрдики сөзләр Тәврат, «Йәш.» 29:14дин елинған. ■ **1:19** Аюп 5:12; Йәш. 29:14. ■ **1:20** Йәш. 33:18. ■ **1:21** Мат. 11:25; Луқа 10:21. □ **1:22** **«... греклар болса «даналиқ»ни тәләп қилиду»** — шу замандики грек мәдәнийитидә пәлсәпәни чоқунуш дәриҗисигә йәткән дегили болиду (мәсилән, «Рос.» 17:21 вә алди-кәйнидики айәтләрни көрүң). ■ **1:22** Мат. 12:38; 16:1; Юһ. 4:48.

қарилиду; □ ■
24 амма чақирилғанлар үчүн ейтқанда, мәйли
Йәһудийлар болсун яки греклар болсун, Мәсиһ
Худаниң күч-қудрити вә Худаниң даналиғидур. ■
25 Чүнки Худаниң әхмиқанилиги инсанларниң
даналиғидин үстүндур, Худаниң ажизлиғи
инсанларниң күчидин үстүндур.
26 Чүнки, и қериндашлар, силәрниң чақирилған
вақиттики һалиңлар үстидә ойлинип беқиңлар;
чақирилғанлар арисида инсаний тәрәптин дана
қаралғанлар анчә көп әмәс, күч-һоқуққа егә
болғанлар анчә көп әмәс, ақсүнәкләр анчә көп әмәс
еди; □ ■
27 бәлки Худа даналарни хиҗаләткә қалдуруш үчүн
бу дунийадики ахмақ саналғанларни талливалди;
күчлүкләрни хиҗаләткә қалдуруш үчүн бу
дунийадики аҗиз саналғанларни талливалди;
28 У йәнә бу дунийадики қәдирсизләрни,
пәс көрүлидиғанларни талливалди, «йоқ
болған нәрсиләр»ни мәвжут шәйиләрни йоққа
чиқириветиш үчүн талливалди. □
29 Униң мәхсити Худа алдида һеч әт егиси
махтанмаслиқ үчүндур.
30 Амма Униң тәрипидин силәр Мәсиһ Әйсада
турисиләр; У бизгә Худадин кәлгән даналиқ,
һәққанийлиқ, пак-муқәддәслик вә һөрлүк-азатлиқ

□ **1:23 «бу Йәһудийларға нисбәтән бизарлиқ иш...»** — яки «бу Йәһудийларға нисбәтән путликашаң...». ■ **1:23** Мат. 11:6. Юһ. 6:60,66. ■ **1:24** Кол. 2:3. □ **1:26 «инсаний тәрәптин...»** — грек тилида «әтниң көзқаришичә...». ■ **1:26** Юһ. 7:48; Яқ. 2:5. □ **1:28 «мәвжут шәйиләр»** — мошу йәрдә һәр хил адәмләрни, һөкүмранларни, дөләт қатарлиқларни өз ичигә алиду.

қилинғандур; □ ■
31 шуниңдәк *Тәвратта* пүтүлгәндәк: «Пәхирлинип
махтиғучи болса Рәбдин пәхирлинип
махтисун!».□ ■

2

1 Мән болсам, и қериндашлар, йениңларға
барғинимда, Худаниң гувалиқини жақалаш үчүн
һеч гәпданлиқ яки әқил-даналиқ ишлитип кәлгән
әмәсмән;■
2 чүнки мән араңларда Әйса Мәсиһдин башқа,
йәни крестләнгән Мәсиһдин башқа һеч немини
билмәсликкә бәл бағлиған едим;
3 мән араңларда болған вақтимда ажизлиқта,
қорқунучта вә титригән һаләттә болаттим;□ ■
4 мениң сөзлирим һәм жақалишим болса адәмни
қайил қилғидәк инсаний даналиқ сөзләр билән әмәс,
бәлки Роһниң аламәт көрситишлири вә күч-қудрәт

□ **1:30 «Униң тәрипидин силәр Мәсиһ Әйсада турисиләр...»** — «Униң тәрипидин» Худа тәрипидин, демәк. **«һөрлүк-азатлиқ қилинғандур»** — «һөрлүк-азатлиқ» гунаниң вә Шәйтанниң қуллуғидин азат болуштур. ■ **1:30** Йәр. 23:5; Юһ. 17:19. □ **1:31 «шуниңдәк Тәвратта пүтүлгәндәк...»** — Инжилда «пүтүлгәндәк» дейилгәндә, «Муқәддәс Китапта пүтүлгәндәк» дегән мәнидә. Мошу йәрдә «Йәр.» 9:24. ■ **1:31** Йәш. 65:16; Йәр. 9:22-23; 2Кор. 10:17. ■ **2:1** 1Кор. 1:17; 2:4. □ **2:3 «мән араңларда болған вақтимда ажизлиқта, қорқунучта вә титригән һаләттә болаттим»** — «қорқунучта... болаттим» — бәлким у Худа Өзигә тапшурған бу муқәддәс вәзипини орундалмаслиғидин қорққан болуши мүмкин еди. Униңдин башқа адәмни қорқитидиған көп сәвәпларму болған, әлвәттә («Рос.» 18:9-10). ■ **2:3** Рос. 18:1, 3; 2Кор. 10:10.

билән болған еди.□ ■
5 Буниңдин мәхсәт силәрниң етиқатиңлар инсаний
даналиққа әмәс, бәлки Худаниң күч-қудритигә
бағлансун дегәндин ибарәт еди.■

6 Һалбуки, камаләткә йәткәнләр арисида биз
даналиқни баян қилимиз; бу даналиқ бу дәвирдики
даналиқ әмәс, яки бу дәвирдики һөкүмранларниң
даналиғи әмәс (улар заваллиққа йүз тутқандур);■
7 амма биз бир сирни ашкарилап, Худаниң бир
даналиқини баян қилимиз; Худа әслидә ашкарә
қилинмиған бу даналиқни барлиқ дәвирләрдин
бурун бизниң шан-шәрәпкә муйәссәр болушимиз
үчүн бекиткән еди.□ ■
8 Бу даналиқни бу дәвирдики һөкүмранларниң һеч
қайсиси чүшинип йәтмигән еди; уни чүшинип
йәткән болса, шан-шәрәпниң Егиси болған Рәбни
крестлимигән болатти.□ ■
9 Һалбуки, *Тәвратта* пүтүлгәнндәк: —
«Өзини сөйгәнләргә Худаниң тәйярлиғанлири —
Дәл һеч қандақ көз көрмигән,
Һеч қандақ қулақ аңлимиған,

□ **2:4 «... бәлки Роһниң аламәт көрситишлири вә күч-қудрәт билән болған еди»** — «Роһ» Худаниң Роһи, Муқәддәс Роһтур. ■ **2:4** 1Кор. 1:17; 2:1; 2Пет. 1:16. ■ **2:5** 2Кор. 4:7. ■ **2:6** Аюп 28:21; 1Кор. 15:24. □ **2:7 «биз бир сирни ашкарилап, Худаниң бир даналиқини баян қилимиз...»** — «Әфәсуслуқларға»дики «кириш сөз»имиздә ейтқинимиздәк, Инжилда «сир» дегән сөзниң алаһидә мәнаси бар. Сир (грек тилида «мистерион») Худа әсли йошуруп кәлгән, әнди һазир ашкарилиған мәлум бир иштин ибарәттур. ■ **2:7** Рим. 16:25; 1Кор. 4:1. □ **2:8 «бу дәвирдики һөкүмранлар»** — бу сөз бәлким бу дунիядики падиша-һөкүмдарларни қутритидиған, уларға езитқулуқ қилидиған җин-шәйтанларни көрсәтсә керәк. ■ **2:8** Мат. 11:25; Юһ. 7:48; 16:3; Рос. 3:17; 13:27; 2Кор. 3:14; 1Тим. 1:13.

һеч қандақ көңүл ойлап бақмиған нәрсиләрдур».□ ■
10 Амма бу нәрсиләрни Худа Роһи арқилиқ аян қилди;
чүнки Роһ болса һәммә ишларни, һәтта Худаниң
чоңқур тәглирини инчикиләп излигүчидур; □ ■
11 Чүнки инсанларда, инсанниң көңлидикини
билгүчи шу инсанниң роһидин башқа нәрсә барму?
Шуниңға охшаш, Худаниң Роһидин башқа, Худаниң
көңлидикилирини билгүчи йоқтур. □ ■
12 Амма бизниң қобул қилғинимиз болса бу
дуниядики роһ әмәс, бәлки Худадин кәлгән Роһтур;
дәл шундақ болғачқа биз Худа тәрипидин бизгә
сехийлиқ билән ата қилинған нәрсиләрни билип
йетәләймиз. □ ■
13 Бу иш-шәйиләрни инсаний даналиқтин үгитилгән
сөзләр билән әмәс, бәлки *Муқәддәс* Роһтин үгитилгән
сөзләр билән, роһий ишларни роһий сөзләр билән
чүшәндүрүп сөзләймиз. □ ■
14 Амма «жанға тәвә» киши Худаниң Роһиниң
ишлирини қобул қилмайду, чүнки бу ишлар униңға
нисбәтән әхмиқанилиқтур; у уларни һеч чүшинип

□ **2:9 «Өзини сөйгәнләргә Худаниң тәйярлиғанлири —дәл һеч қандақ көз көрмигән, һеч қандақ қулақ аңлимиған, һеч қандақ көңүл ойлап бақмиған нәрсиләрдур»** — «Йәш.» 64:4. ■ **2:9** Йәш. 64:3. □ **2:10 «чүнки Роһ болса һәммә ишларни, һәтта Худаниң чоңқур тәглирини инчикиләп излигүчидур»** — «Роһ» — Худаниң Роһи, Муқәддәс Роһтур. ■ **2:10** Мат. 13:11; 2Кор. 3:18. □ **2:11 «инсанларда, инсанниң көңлидикини билгүчи шу инсанниң роһидин башқа нәрсә барму?»** — «инсанниң көңлидики» мошу йәрдә шу мәлум кишиниң шәхсий вә қәлбидики ишларни алайитән көрситиду. ■ **2:11** Пәнд. 27:19; Йәр. 17:9. □ **2:12 «бу дуниядики роһ»** — Шәйтан. «Бу дуниядики роһ» мошу йәрдә бәлким Шәйтанниң көз-қарашлири, «әқиллири»ни көрситиши мүмкин. ■ **2:12** Рим. 8:15. □ **2:13 «Роһтин үгитилгән сөзләр билән»** — «Роһ» Худаниң Роһи, Муқәддәс Роһтур. ■ **2:13** 1Кор. 1:17; 2:4; 2Пет. 1:16

йетәлмәйду, чүнки улар роһ билән пәриқ етилип
баһалиниши керәктур. □
15 Роһқа тәвә киши һәммә ишларға баһа берәләйду;
амма униңға болса һеч ким баһа берәлмәйду. □ ■
16 Чүнки ким Рәбниң ой-көңлини чүшинип йетип,
Униңға мәслиһәтчи болалисун? Амма биз болсақ
Мәсиһниң ой-көңлигә егимиз.□ ■

3

1 Лекин мән, и қериндашлар, Роһқа тәвә кишиләргә
сөз қилғандәк силәргә сөз қилалмай келиватимән;
әксичә силәрни әткә тәвә кишиләр, Мәсиһдә болған
бовақ һесаплап силәргә сөзләшкә мәҗбур болдум.□

□ **2:14 ««җанға тәвә» киши»** — «җанға тәвә» болған киши тоғрилиқ «Римлиқларға»дики «кириш сөз»имизни көрүң. «Җанға тәвә» болған киши Муқәддәс Роһқа егә болмиған кишидур; «ишәнмигән киши» дегили болиду. Шуңа, у Худаниң Роһиға әмәс, бәлки һәрдайим өз җени (әқил-пикир, зеһин, көңүл-калла, һессиятлар)ға тайинип ишларни пәриқ етиду. «Роһий киши» яки «Роһқа тәвә болған киши» болса өз роһида Муқәддәс Роһниң тәрбийә-тәлимини қобул қилип ишларни тоғра пәриқ етиду. **«улар роһ билән пәриқ етилип баһалиниши керәктур»** — бу 14- вә 15-айәтләрдики «пәриқ етиш» вә «пәриқ етип баһалиниш» грек тилида бирла пеил билән ипадилиниду. □ **2:15 «Роһқа тәвә киши»** — «Роһқа тәвә» (яки «роһий киши») — Муқәддәс Роһниң йетәкчилигидә маңидиған киши. ■ **2:15** Пәнд. 28:5. □ **2:16 «ким Рәбниң ой-көңлини чүшинип йетип, униңға мәслиһәтчи болалисун?»** — «Йәш.» 40:13. ■ **2:16** Йәш. 40:13; Рим. 11:34. □ **3:1 «әткә тәвә кишиләр»** — (яки «әтлик кишиләр») тоғрилиқ «Римлиқларға»ға бәргән «кириш сөз»дики «әт» тоғрилиқ сөзимизни көрүң. «Әтлик киши» асасән хуш хәвәрни қобул қилғини билән техи өз гуналириниң күчидин азат болмиған кишидур.

2 Мән силәргә сүт ичкүздүм, гөшни йегүзмидим;
чүнки силәр гөшни һәзим қилалмайттиңлар,
шундақла һазирму техи һәзим қилалмайсиләр;■
3 Чүнки силәр йәнила әткә тәвәдурсиләр. Араңларда
һәсәтхорлуқ вә талаш-тартишлар бар болғачқа, силәр
әткә тәвә әмәсму, инсанларчә меңиватмамсиләр?□ ■
4 Чүнки бириси «Мән Павлус тәрәпдари»,
башқа бириси «Мән Аполлос тәрәпдари» десә,
силәр пәқәт инсанларниң йолида маңған болуп
қалмамсиләр?□ ■
5 Аполлос дегән ким? Павлус ким еди? Биз пәқәт
силәрниң етиқатиңларға васитичи болдуқ, халас; һәр
биримиз пәқәт Рәб бизгә тәқсим қилғини бойичә
вәзипә ада қилидиған хизмәткарлар, халас, шундақ
әмәсму?■
6 Мән тиктим, Аполлос суғарди; амма өстүргүчи
болса Худадур.□ ■
7 Шуңа тиккүчи һеч немигә һесап әмәс, суғарғучиму
һеч немигә һесап әмәс, пәқәт өстүргүчи Худа Өзи
һәммидур.
8 Амма тиккүчи вә оса қилғучи болса бир
мәхсәттидур; шундақтиму һәр бири өз әҗри бойичә

■ **3:2** Ибр. 5:12; 1Пет. 2:2. □ **3:3 «силәр әткә тәвә әмәсму, инсанларчә меңиватмамсиләр?»** — «инсанларчә» Худаниң йолида әмәс, инсанийәтниң йолида. ■ **3:3** 1Кор. 1:11; Гал. 5:19; Яқ. 3:16. □ **3:4 «пәқәт инсанларниң йолида маңған болуп қалмамсиләр?»** — демәк, Худани тонумиған, Роһтин туғулмиған, техичә Адәм атимизниң аилисигә тәвә болған, адәттики гунакар инсанларға охшаш. ■ **3:4** 1Кор. 1:12. ■ **3:5** Рос. 18:24; 1Кор. 1:12; 16:12. □ **3:6 «... Аполлос суғарди»** — Коринт шәһиридики җамаәт Павлусниң сөзлири арқилиқ етиқат қилған еди; кейин Аполлос Коринт шәһиригә берип ишәнгүчиләрни Тәврат-Зәбур тоғрисидики билимлири арқилиқ зор дәриҗидә риғбәтләндүргән еди («Рос.» 18-бап). ■ **3:6** Рос. 18:26; 19:1.

инъамини қобул қилиду.□ ■
9 Чүнки биз Худаға тәвә меһнәтдаштурмиз;
силәр болсаңлар Худаниң бағ-етизи, Худаниң
қурулушисиләр.□ ■
10 Худаниң маңа тәқсим қилған меһри-шәпқити
бойичә, худди уста мемардәк һул салдим, андин
башқа бириси униң үстигә қуруватиду. Амма һәр бир
қурғучи қандақ қуруватқанлиғиға еһтият қилсун.
11 Чүнки селинған һулни, йәни Әйса Мәсиһдин башқа
һеч қандақ һулни селишқа болмайду. ■
12 Әнди бириси бу һул үстигә алтун, күмүч,
қиммәтлик ташлар, яғач, чөпләр, саман салса, □
13 һәр бириниң сиңдүргән әҗриниң қандақлиғи
көрүниду; чүнки шу күни уни ашкарә қилиду, чүнки
униң маһийити отта көрүлиду; от һәр бир кишиниң
әҗрини, қандақ маһийәттин болғанлиғини синайду.
□ ■
14 Бирисиниң һул үстигә қурған иши пухта сақлинип

□ **3:8 «бир мәхсәттидур»** — грек тилида «бирдур». ■ **3:8** Зәб. 61:13; Йәр. 17:10; 32:19; Мат. 16:27; Рим. 2:6; 14:12; 2Кор. 5:10; Гал. 6:5; Вәһ. 2:23; 22:12. □ **3:9 «биз Худаға тәвә меһнәтдаштурмиз»** — башқа бир хил чүшәндүрүлүши: «биз Худа билән меһнәтдаштурмиз» («2Кор.» 5:20, 6:1ниму көрүң). ■ **3:9** 2Кор. 6:1; Әф. 2:20; Кол. 2:7; 1Пет. 2:5. ■ **3:11** Йәш. 28:16; Мат. 16:18. □ **3:12 «бириси бу һул үстигә... қиммәтлик ташлар .. салса»** — «қиммәтлик ташлар» дегән охшитишниң мошу йәрдә умумий көрсәткини бәлким яқут-гөһәрләрни әмәс, бәлки оюлған, бенани пухта қилидиған каттиқ чидамлиқ ташларни көрсәтсә керәк. Павлус буниң көчмә мәнасини оқурмәнләрниң ойлинишиға қалдуриду! □ **3:13 «шу күни уни ашкарә қилиду»** — «шу күни» Мәсиһ Әйса зиминға қайтидиған күнидур. ■ **3:13** Йәш. 8:20; 48:10; Йәр. 23:29; 1Пет. 1:7; 4:12.

қалса, у инъамға еришиду; □
15 Бирисиниң қурғини көйүп кәтсә, у зиян тартиду;
у өзи қутулиду, амма гоя оттин өтүп қутулған
бирисигә охшап қалиду.
16 Әҗәба, өзүңларниң Худаниң ибадәтханиси
екәнлигиңларни вә Худаниң Роһиниң силәрдә
турғанлиғини билмәмсиләр? ■
17 Бириси Худаниң ибадәтханисини харап
қилса, Худа уни харап қилиду; чүнки Худаниң
ибадәтханиси пак-муқәддәстур, силәр дәл
шундақсиләр.
18 Һеч ким өз-өзини алдимисун; бириси өзини бу
дәвирдә дана дәп саниса, надан болуп қалсун; шуниң
билән у дана болиду. □ ■
19-20 Чүнки бу дуниядики даналиқ Худаға нисбәтән
ахмақлиқтур; чүнки: — «У данишмәнләрни өз
һейлигәрлигиниң қапқиниға алиду», дәп вә йәнә:
«Рәб данишмәнләрниң ой-хияллириниң тутами
йоқлуғини билиду» дәп пүтүклүктур.□ ■
21 Шуңа һеч ким инсан дегәнләрни пәхирлинип
даңлимисун; чүнки һәммә мәвҗудатлар силәргә
тәвәдур;
22 Павлус болсун, Аполлос болсун, Кефас болсун,
дуния-җаһан болсун, һаят болсун, өлүм болсун,

□ **3:14 «Бирисиниң һул үстигә қурған Иши пухта сақлинип қалса...»** — демәк, «бир кишиниң һул үстигә қойған материяллири отқа бәрдашлиқ берәлисә,...». ■ **3:16** 1Кор. 6:19; 2Кор. 6:16; Ибр. 3:6; 1Пет. 2:5. □ **3:18 «бириси өзини бу дәвирдә дана дәп саниса, надан болуп қалсун»** — Мәсиһниң «Мат.» 18:1-4дә вә «Мар.» 10:13-16дә ейтқан сөзлирини көрүң. ■ **3:18** Пәнд. 3:7; Йәш. 5:21. □ **3:19-20 «У данишмәнләрни өз һейлигәрлигиниң қапқиниға алиду»** — «Аюп» 5:13. **«Рәб данишмәнләрниң ой-хияллириниң тутами йоқлуғини билиду»** — «Зәб.» 93:11. ■ **3:19-20** Аюп 5:13; Зәб. 93:11.

һазирқи ишлар болсун, кәлгүси ишлар болсун,
һәммиси силәргә мәнсуптур;
23 силәр болсаңлар Мәсиһниң, Мәсиһ болса
Худаниңкидур.

4

Мәсиһниң расуллириниң хизмити

1 Бириси биз тоғрилиқ бир немә демәкчи болса,
бизни Мәсиһниң хизмәткарлири вә Худаниң
сирлири аманәт қилинған ғоҗидарлар дәп билсун.■
2 Әнди ғоҗидар дегәнләрдин тәләп қилинидиғини
шуки, улар вападар-садиқ болуши керәктур.■
3 Амма мән силәр тәрипиңлардин яки башқа
һәр қандақ инсаний сот тәрипидин сүрүштүрүп
баһалансам, бу мән үчүн зиғирчилик иш; мән һәтта
өзүм тоғрилиқ сүрүштүрүп олтармаймән.□
4 Чүнки виждиним әйипләйдиған һеч қандақ
ишлиримдин хәвирим йоқ; амма бу ишниң өзи
мени һәққаний дәп ақлимайду; мени сүрүштүрүп
баһалиғучи болса Рәбдур.■
5 Шуңа вақти-саити кәлмигичә, йәни Рәб кәлмигичә
һеч иш тоғрилиқ һөкүм чиқармаңлар; Рәб кәлгәндә
у қараңғулуқтики йошурун ишларни ашкарилайду,
қәлб-диллардики барлиқ ой-нийәтләрни аян қилиду;
шу чағда һәр бири Худа тәрипидин тәриплиниду.■

■ **4:1** Мат. 24:45; 2Кор. 6:4; Кол. 1:25; Тит. 1:7. ■ **4:2** Луқа 12:42. □ **4:3 «һәр қандақ инсаний сот тәрипидин...»** — дегән грек тилида «инсаний бир күн тәрипидин...». Адәмләрниң ишлирини сүрүштә қилғучи болса мәлум бир инсанниң күни әмәс, бәлки Мәсиһниң күни, йәни қиямәт күнидур. ■ **4:4** Мис. 34:7; Аюп 9:2; Зәб. 142:2. ■ **4:5** Дан. 7:10; Мат. 7:1; Рим. 2:1; Вәһ. 20:12.

6 Амма, и қериндашлар, бу ишларни силәрниң мәнпәәтиңларни дәп өзүмгә вә Аполлосқа тәтбиқлидим; мәхсәт силәр биз арқилиқ «пүтүлгәнниң даирисидин һалқип кәтмәңлар» дегән савақни үгинишиңлар, шундақла һеч қайсиңларниң мәлум бирисини башқа бирисидин үстүн дәп пәхирлинип тәкәббурлишип кәтмәслигиңлар үчүндур.□ ■

7 Чүнки ким сени башқа бирисидин үстүн қилиду? Саңа ата қилинған нәрсидин башқа сәндә йәнә немә бар? Һәммә саңа берилгән турса, немишкә «Мәндә әсли бар еди» дәп пәхирлинип көрәңләп кетисән?□ ■

8 Силәр аллиқачан тоюнуп кәттиңлар! Аллиқачан бейип кәттиңлар! Силәр бизсиз падишалар болуп һөкүм сүрдуңлар! Кашки силәр һәқиқәтән һөкүм сүргән болсаңларидиму — ундақта биз силәр билән

□ **4:6 «пүтүлгәнниң даирисидин һалқип кәтмәңлар»** — бу сөзләр Тәвратта әйни пүтүлмигини билән, у Тәврат-Инжилдики интайин муһим бир принсиптур. «Қошумчә сөз»имизгә қараң. ■ **4:6** Пәнд. 3:7; Рим. 12:3. □ **4:7 «Ким сени башқа бирисидин үстүн қилиду?»** — бу соалға бәлким мундақ икки тоғра җавап берилиши мүмкин: (1) «мәлум кишини башқа бир кишидин башқичә қилғучи пәқәт Худадур» шуңа тәкәббур болушниң асаси йоқ; (2) һеч инсанниң Худаниң улуқлуғи алдида «Мән башқилардин үстүн» дәп тәкәббур болушиниң асаси йоқ. Шундақ қараймизки, (1)-җавап Павлусниң демәкчи болғинини көрситиду. **«Саңа ата қилинған нәрсидин башқа сәндә йәнә немә бар?»** — демәк, һәр биримизниң барлиғи Худа тәрипидин бизгә ата қилиниду; шуңа «Мәндә әсли шундақ қабилийәт (талант, күч, қатарлиқлар....) бар еди» дәп тәкәббурлишип кетиш һамақәтликтур. ■ **4:7** Юһ. 3:27; Як. 1:17.

биллә һөкүм сүргән болаттуқ!□
9 Чүнки Худа расуллар болған бизләрни өлүмгә
мәһкүм болған адәмләрдәк әң ахирға қоюп сазайи
қилип оттуриға чиқарған, дәп ойлаймән; чүнки
биз пүткүл аләмгә, йәни һәм пәриштиләргә һәм
инсанларға бир хил тамашә болдуқ. ■
10 Биз Мәсиһ үчүн ахмақ саналғанлармиз, амма
силәр Мәсиһдә данасиләр! Биз ажиз, амма силәр
күчлүксиләр; силәр иззәтлик, амма биз хар; □ ■
11 Һазирқи дәқиқигичә ач-яланач, чаңқап
жүрмәктимиз, думбалинип, сәргәрдан, макансиз
болуп жүрмәктимиз; ■
12 өз қолимиз билән ишләп жапа тартмақтимиз;
аһанәткә қалғанда яхшилиқ тиләватимиз;
зиянкәшликкә учриғанда, чидаватимиз; ■
13 төһмәткә учриғанда, *биз уларни* чирайлиқчә *товиға*
үндәймиз; биз жаһанниң дашқили, инсанларниң
сүпүрүндиси дәп қариливатимиз, та һазирғичә
шундақ.
14 Бу ишларни йезишим, силәрни хижаләткә

□ **4:8 «Силәр аллиқачан тоюнуп кәттиңлар! Аллиқачан бейип кәттиңлар! Силәр бизсиз падишалар болуп һөкүм сүрдуңлар! Кашки силәр һәқиқәтән һөкүм сүргән болсаңлариди — ундақта биз силәр билән биллә һөкүм сүргән болаттуқ!»** — шүбһисизки, бу сирлиқ айәтниң кинайилик, мәсқирилик мәнаси бар. Коринт жамаитидики көп адәмләр толиму тәкәббурлишип кетип: «Биз расул Павлус яки башқа расулларға һеч керәк әмәсмиз; биз һәқиқәтән «роһий адәмләр»миз, интайин билимлик, Худа алдида интайин есилзадә болуп, падишадәк болдуқ» дәп кәткән еди. «Қошумчә сөз»имизни көрүң. ■ **4:9** Зәб. 43:23; Рим. 8:36; 2Кор. 4:11; Ибр. 10:33.
□ **4:10 «Биз Мәсиһ үчүн ахмақ саналғанлармиз...»** — грек тилида «биз Мәсиһ үчүн ахмақлар болдуқ...» — демәк, көпчилик тәрипидин «ахмақ» һесапландуқ. ■ **4:10** 1Кор. 2:3. ■ **4:11** Рос. 23:2. ■ **4:12** Мат. 5:44; Луқа 6:28; 23:34; Рос. 7:60; 18:3; 20:34; Рим. 12:14; 1Тес. 2:9; 2Тес. 3:8.

қалдуруш үчүн әмәс, бәлки сөйүмлүк балилирим
сүпитидә силәргә несиһәт қиливатимән; ■
15 чүнки силәрниң Мәсиһдә түмәнлигән
тәрбийилигүчилириңлар болсиму, силәрниң
атаңлар көп әмәстур; чүнки мән Мәсиһ Әйсада болуп
силәрни хуш хәвәр арқилиқ төрәлдүрүп ата болдум.
□ ■
16 Шуңа мән силәрдин өтүнимәнки, мени үлгә
қилиңлар.■
17 Дәл бу сәвәптин мән Рәбдә болған өз сөйүмлүк вә
ишәшлик оғлум Тимотийни йениңларға әвәттим;
һәр қайси җайлардики җамаәттә үгәткәнлиримгә
әгишип, у силәргә Мәсиһдә болған йоллирим
тоғрилиқ әслитиду.
18 Амма бәзилириңлар, «Павлусни йенимизға
кәлмәйду», дәп көрәңләп кәттиңлар;
19 бирақ Рәб буйруса мән пат арида йениңларға
баримән; шу чағда мән көрәңләп кәткәнләрниң
сөзлирини әмәс, бәлки уларда болған күч-қудрәтни
көрүп бақай. ■
20 Чүнки Худаниң падишалиғи сөздә әмәс, бәлки күч-
қудрәттә испатлиниду. □ ■
21 Әнди немини халайсиләр? Йениңларға таяқ
көтирип беришимниму, яки меһир-мулайимлиқ
роһида беришимниму?

■ **4:14** 1Тес. 2:11. □ **4:15 «силәрниң атаңлар көп әмәстур»** — роһий җәһәттин болған атиларни көрситиду, әлвәттә. ■ **4:15** Рос. 18:11; Гал. 4:19; Флм. 10; Яқ. 1:18. ■ **4:16** 1Кор. 11:1; Фил. 3:17; 1Тес. 1:6; 2Тес. 3:9. ■ **4:19** Рос. 18:21; Ибр. 6:3; Яқ. 4:15. □ **4:20 «Худаниң падишалиғи сөздә әмәс, бәлки күч-қудрәттә испатлиниду»** — яки «Худаниң падишалиғи сөздә әмәс, бәлки күч-қудрәттә намайән болиду». ■ **4:20** 1Кор. 2:4; 1Тес. 1:5; 2Пет. 1:16.

5

Еғир бир гуна

1 Һәртәрәптин шу аңлиниватидуки, араңларда
бузуқчилиқ бар екән — бундақ бузуқчилиқ һәтта
таипиләр арисидиму тилға елинмайду — у болсиму
бирисиниң өз атисиниң аялиға чеқилиштин ибарәт.■
2 Амма силәр йоғинап көрәңләп кәттиңлар! Бу рәзил
ишни садир қилған киши аримиздин қоғливетилсун
дәп өкүнүшүңларға тоғра кәлмәмду!?
3 Чүнки гәрчә тәндә силәр билән биллә болмисамму,
амма роһта силәр билән биллә болуш сүпитидә
аллиқачан шундақ мән шу һөкүмни чиқардимки,
4 (һәммиңлар Рәб Әйса Мәсиһниң намида жәм
болғанда, өзүмниң роһум силәр билән болуп,
Рәббимиз Әйса Мәсиһниң күч-қудритигә тайинип) —
5 шундақ қилған кишиниң әтлири һалак
қилинсун, шуниң билән униң роһи Рәб Әйсаниң
күнидә қутқузулуши үчүн Шәйтанниң илкигә
тапшурулсун.□ ■
6 Силәрниң чоңчилиқ қилғиниңлар яхши әмәс.
«Кичиккинә хемиртуруч пүткүл хемирни болдуруп
йоғинитиду» дәп билмәмсиләр?■

■ **5:1** Лав. 18:8; Қан. 27:20. □ **5:5 «шундақ қилған кишиниң әтлири һалак қилинсун, шуниң билән униң роһи Рәб Әйсаниң күнидә қутқузулуши үчүн Шәйтанниң илкигә тапшурулсун»** — бу иш (башқичә ейтқанда, «Шәйтанниң илкигә қайтуруш») тоғрилиқ «қошумчә сөз»имизни көрүң. Бәзи алимлар «әтлири» дегәнни роһий жәһәттин чүшәндүриду, демәк, бу иш кишиниң өзиниң гуналиқ тәбиити, яки Коринттики пүткүл жамаәттә «гуналиқ тәбиитидин чиққан ишлар»ни көрситиду, дәп қарайду. Биз мошу йәрдики «әтлири»ни жисманий жәһәттин чүшинимиз. «Қошумчә сөз»имиздә буниң асасини көрситимиз. ■ **5:5** 1Тим. 1:20. ■ **5:6** Гал. 5:9.

7 Кона хемиртуручни чиқириветиңлар; шуниң билән
силәр әсли хемиртуручсиз хемирдәк йеңи бир зугула
болисиләр; чүнки «өтүп кетиш һейти»*дики қозимиз*
болған Мәсиһ қурбанлиқ қилинди;■
8 шуңа һейтни яман нийәтлик вә рәзиллик болған
хемиртуруч билән әмәс, бәлки сәмимийлик вә
һәқиқәт болған петир нан билән тәнтәнә қилип
өткүзәйли.□ ■
9 Мән *алдинқи* хәттә силәргә бузуқчилиқ қилғучилар
билән арилашмаңлар дәп язған едим; ■
10 амма бу дегиним бу дунияդики бузуқчилиқ
қилғучилар, яки нәпсанийәтчиләр, яки каззаплар
яки бутпәрәсләр билән арилашмаңлар дегиним
әмәс; ундақ болғанда дуниядин айрилишқа мәҗбур
болаттиңлар;
11 амма һазирқи бу хетимдә язғиним шуки, өзини
«қериндаш» дәп ативалған амма шундақла бузуқлуқ
қилғучи, нәпсанийәтчи, бутпәрәс, һарақкәш яки
каззап болса, ундақ бир киши билән арилашмаңлар,
һәтта униң билән һәмдәстиханму болмаңлар. □ ■
12 Сирттикиләрни һөкүм чиқирип бир тәрәп
қилишниң мән билән немә мунасивити? Лекин
ичиңлардикиләрни өзүңлар һөкүм чиқирип бир

■ **5:7** Йәш. 53:7; Юһ. 1:29; 1Кор. 15:3. □ **5:8 «шуңа һейтни яман нийәтлик вә рәзиллик болған хемиртуруч билән әмәс, бәлки сәмимийлик вә һәқиқәт болған петир нан билән тәнтәнә қилип өткүзәйли»** — Исраилниң «өтүп кетиш һейти», униңдин кейинки «петир нан һейти» вә уларниң символлуқ әһмийити тоғрилиқ «қошумчә сөз»имизни, шундақла «Лавийлар»дики «қошумчә сөз»ниму көрүң. ■ **5:8** Мис. 12:3,15; Қан. 16:3. ■ **5:9** Қан. 7:2; Мат. 18:17; 2Кор. 6:14; Әф. 5:11; 2Тес. 3:14. □ **5:11 «өзини «қериндаш» дәп ативалған...»** — «қериндаш» — өзиниң етиқат йолида қериндаш дәп аталған. ■ **5:11** Чөл. 12:14; Мат. 18:17; 2Тес. 3:14; 2Юһа. 10.

тәрәп қилиш силәрниң ишиңлар әмәсму? □
13 Лекин сирттикиләрниң үстигә болса Худа
Өзи һөкүм чиқириду. Шуңа «бу рәзил адәмни
араңлардин чиқириветиңлар».□ ■

6

Бир-бири билән дәвалишишқа боламду?

1 Силәрниң араңларда өз ара аразлиқ иш
болса, уни муқәддәс бәндиләрниң бир тәрәп
қилишиға тапшурмай, һәққанийсизларниң алдида
дәвалишишқа петиналамсиләр?□
2 Муқәддәс бәндиләрниң дунияни сорақ
қилидиғанлиғини билмәмсиләр? Әгәр дунияни
силәр сорақ қилидиған иш болса, әнди зиғирчилик
ишларни һәл қилишқа яримамсиләр?■
3 Пәриштиләр үстидинму һөкүм
чиқиридиғанлиғимизни билмәмсиләр? Шундақ

□ **5:12 «Сирттикиләрни һөкүм чиқирип бир тәрәп қилишниң мән билән немә мунасивити? Лекин ичиңлардикиләрни өзүңлар һөкүм чиқирип бир тәрәп қилиш силәрниң ишиңлар әмәсму?»** — «сирттикиләр» жамаәттин сирт турғанларни, «ичидикиләр» жамаәтниң ичидә болғанларни көрситиду, әлвәттә. □ **5:13 «бу рәзил адәмни араңлардин чиқириветиңлар»** — мошу сөзләр Тәврат, «Кан.» 17:7, 19:9, 22:2, 24:7дин илинған. ■ **5:13** Қан. 17:7 □ **6:1 «Силәрниң араңларда өз ара аразлиқ иш болса, уни муқәддәс бәндиләрниң бир тәрәп қилишиға тапшурмай, һәққанийсизларниң алдида дәвалишишқа петиналамсиләр?»** — «петиналамсиләр?» — Худаниң бу ишларға қаратқан ғәзивигә йүзлинишкә петиналамсиләр?, демәк. ■ **6:2** Мат. 19:28; Луқа 22:30.

болған екән, бу һаяттики ишларни һәл қилиш
қанчилик иш еди?□
4 Силәрдә мошу һаяттики ишлар үстидин һөкүм
қилиш зөрүр тепилғанда, җамаәт арисида төвән дәп
қаралғанларни уни һәл қилишқа салмамсиләр?□
5 Мошуларни силәрни хиҗаләткә қалдуруш үчүн
дәватимән. Әҗәба, араңларда өз қериндашлири
оттурисида һөкүм чиқарғидәк дана киши йоқму,
һәтта бириму йоқму?
6 Униң орнида, қериндаш билән қериндаш
дәвалишиватиду, — вә капирлар алдида шундақ
қилиду!
7 Әмәлийәттә өз араңларда дәваларниң
болғанлиғиниң өзи силәргә нисбәтән бир әйиптур.
Немишкә увалчилиққа чидимайсиләр? Немишкә
наһәқчиликкә йол қоймайсиләр?■
8 Әксичә, силәр наһәқчилик қиливатисиләр, хиянәт
қиливатисиләр, йәнә келип қериндашлириңларға
шундақ қилисиләр!
9 Һәққанийсизларниң Худаниң падишалиғиға
варислиқ қилалмайдиғанлиғини билмәмсиләр?
Алдинип кәтмәңлар! Бузуқчилиқ қилғучилар,
бутпәрәсләр, зина қилғучилар, бәччивазлар, башқа
әрләр билән бузуқлуқ қилғучилар, ■
10 оғрилар, нәпсанийәтчиләр, һарақкәшләр,
төһмәтхорлар яки алдамчи-каззаплар Худаниң

□ **6:3 «муқәддәс бәндилириниң дуния үстидин сорақ қилиши ... (2-айәт) ... Пәриштиләр үстидинму һөкүм чиқириши»** — бу ишлар тоғрилиқ «қошумчә сөз»имизни көрүң. □ **6:4 «җамаәт арисида төвән дәп қаралғанларни уни һәл қилишқа салмамсиләр?»** — башқа бир хил тәрҗимиси: «уни һәл қилишқа җамаәттә һеч орни йоқларни саламсиләр?». Лекин 5-айәтниму көрүң. ■ **6:7** Пәнд. 20:22; Мат. 5:39; Рим. 12:17; 1Тес. 5:15; 1Пет. 3:9. ■ **6:9** Гал. 5:19; Әф. 5:5; Вәһ. 22:15.

падишалиғиға варислиқ қилалмайду;
11 бәзиңлар дәрвәқә шундақ болғансиләр; амма силәр
Рәб Әйса Мәсиһниң намида вә Худайимизниң Роһи
билән жуюлдуңлар, пак-муқәддәс қилиндиңлар,
һәққаний қилиндиңлар.■

Тениңлар Худаниң ибадәтханисидур

12 «Һәммә нәрсә маңа һалалдур», амма һәммә
нәрсә пайдилиқ болувәрмәйду; «һәммә нәрсә маңа
һалалдур», амма мән һеч қандақ нәрсиниң хумариға
қул болмаймән. □ ■
13 «Йемәкликләр аш қазан үчүн, аш қазан болса
йемәкликләр үчүндур»; амма Худа у вә бу һәр
иккисини йоққа чиқириду; тән болса бузуқчилиқ
үчүн әмәс, бәлки Рәб үчүндур; Рәб тән үчүндур. □
14 Худа Рәбни тирилдүрди, шуниңдәк бизниму Өз
қудрити билән өлүмдин тирилдүриду. ■
15 Тениңларниң Мәсиһниң әзалири екәнлигини
билмәмсиләр? Ундақта, Мәсиһниң әзалирини елип,

■ **6:11** Әф. 2:2; Кол. 3:7; Тит. 3:3; Ибр. 10:22. □ **6:12 «һәммә нәрсә маңа һалалдур»** — бу сөз-ибарә бәлким Коринтлиқлар үчүн Инжилдики йемәк-ичмәкләр тоғрилиқ болған тәлимләрниң бир қисқартилмиси болуши мүмкин. Бу һәқиқәткә йеқин болғини билән, Павлус һазир уларға йемәк-ичмәкләр тоғрилиқ башқа тәрәпләрдинму ойлаш керәк, дәп тәлим бәрмәкчи. ■ **6:12** 1Кор. 10:23. □ **6:13 «Йемәкликләр аш қазан үчүн, аш қазан болса йемәкликләр үчүндур»** — башқичә ейтқанда: «йемәкликләр қосақни тойдуруш үчүн, қосақ болса йемәкликләрни сиңдүрүш үчүн». Коринтлиқлардин бәзилири бу гәпни башқа ишларға тәтбиқлап, «тенимизниң һәр қандақ еһтияҗлири яки арзу-һәвәслирини халиғанчә қандурувәрсәк болиду» дәп ойлайтти. Лекин, җинсий әхлақсизлиққа кәлсәк бу тоғра әмәс, әлвәттә. **«Рәб тән үчүндур»** — адәмни һәйран қиларлиқ бу баян тоғрилиқ «қошумчә сөз»имизни көрүң. ■ **6:14** Рим. 8:11; 2Кор. 4:14.

паһишә аялниң әзалири қилсам боламду? Һәргиз
болмайду!
16 Ким паһишә аял билән бағланған болса униң билән
бир тән болиду, дәп билмәмсиләр? Чүнки «*әр-аял*
иккиси бир тән болиду» — дейилгән еди. □ ■
17 Амма Рәбгә бағланғучи болса Униң билән бир
роһтур. ■
18 Бузуқлуқтин қечиңлар. «Инсанларниң һәр бир
садир қилған гунайи өз тениниң сиртида болиду!» —
амма бузуқлуқ садир қилғучи өз тенигә қарши гуна
қилиду. □
19 Силәрниң тениңлар силәрни туралғу қилған, Худа
тәрипидин силәргә илтипат қилинған Муқәддәс
Роһниң ибадәтханиси, силәр өзүңларни өзүмниңки
әмәс дәп билмәмсиләр? □ ■
20 Чүнки силәр чоң бәдәл билән сетивелинғансиләр;

□ **6:16 «әр-аял иккиси бир тән болиду»** — бу Худаниң Адәм атимиз вә Һава анимиз тоғрилиқ болған сөзи («Яр.» 2:24); бу сөз һәр бир әр-аяллиқ мунасивәттә әмәлгә ашурулиду. ■ **6:16** Яр. 2:24; Мат. 19:5; Мар. 10:8; Әф. 5:31. ■ **6:17** Әз. 36:26-28; 1Кор. 12:13; Яр. 2:24 □ **6:18 «Инсанларниң һәр бир садир қилған гунайи өз тениниң сиртида болиду!»** — бәзи алимлар, бу сөзләрни Павлусниң өзиниңки, дәп қарайду; амма башқа гуналиримиз (мәсилән, нәпсанийәтчилик, һарақкәшлик)му тенимизгә яман тәсир йәткүзмәмду? Йәткүзиду, әлвәттә. Шуңа бизниңчә бу сөзләрни Коринтлиқларниң өзлириниңки хата көзқариши дәп ойлаймиз; улар бу сөзни бузуқлуқ (вә башқа «җисманий» гуналарни) қилишқа банә қилатти. Павлус уни әндиликтә уларниң хата көзқарашлирини тоғрилимақчи болуватати. □ **6:19 «Худа тәрипидин силәргә илтипат қилинған»** — бизниңчә «силәргә илтипат қилинған» дегәнлик «Муқәддәс Роһ»ни көрситиду. Шундақму мүмкинчилик барки, у бу айәттики «силәрниң тениңлар» яки «ибадәтхана»ни көрситиду. ■ **6:19** 1Кор. 3:16; 2Кор. 6:16; Әф. 2:21; Ибр. 3:6; 1Пет. 2:5.

шуңа тениңларда Худани улуқлаңлар.■

7

Тәнһа һаят вә әр-аяллиқ

1 Әнди һазир силәр хетиңларда оттуриға қойған
соалларға келәйли, — «Әр аял затиниң тенигә
тәгмисә яхшидур».□
2 Дурус. Амма бузуқчилиқлардин сақлиниш үчүн,
һәр бир әркәкниң өзиниң аяли болсун, һәр бир
аялниң өзиниң ери болсун.
3 Әр аялиға нисбәтән әрлик мәҗбурийитини
ада қилсун, аялмуеригә нисбәтән аяллиқ
мәҗбурийитини ада қилсун.□ ■
4 Аял өз тениниң егиси әмәс, бәлки ери униң
егисидур; шуниңға охшашла, әр өз тениниң егиси
әмәс, бәлки аяли униң егисидур.
5 Пәқәт пүтүн зеһниңлар билән дуаларға берилиш
мәхситидә өз мақуллуғуңлар билән вақтинчә
биргә ятмаслиққа келишкәндинла башқа, әр-
аял өз ара бир-бириниң җинсий һәқ-тәливини

■ **6:20** 1Кор. 7:23; Гал. 3:13; Ибр. 9:12; 1Пет. 1:18.
□ **7:1 «Әр аял затиниң тенигә тәгмисә яхшидур»** — «әр аял затиниң тенигә тәгмисә (җинсий мунасивәттә биргә болуш, яки той қилишни көрситиду) яхши иштур» дегән сөзләр тоғрилиқ: — Әһвалға қариғанда Коринтлиқлар арисида: «Той қилмай, пәқәт Рәбниң хизмитидә болуш яхши» яки «Әр-аяллиқ җинсий мунасивити яхши әмәс, җинсий мунасивәт өткүзүлмисун, көпрәк дуа-тилавәткә берилисун» дегәндәк гәпләр тарқалған болуши мүмкин. Павлус бу йәрдә мошу мәсилиләр тоғрилиқ сөзлимәкчи. □ **7:3 «әр аялиға нисбәтән әрлик мәҗбурийитини ада қилсун, аялму еригә нисбәтән аяллиқ мәҗбурийитини ада қилсун»** — «әрлик мәҗбурийити», «аяллиқ мәҗбурийити» җинсий һәқлиқни өз ичигә алиду, әлвәттә.
■ **7:3** 1Пет. 3:7.

рәт қилмисун. Шундақ алаһидә мәзгилдин
кейин йәнә биргә болуңлар. Болмиса, өзүңларни
тутуваланмайдиғанлиғиңлардин Шәйтан силәрни
аздуруш пурситини тепиши мүмкин.■
6 Амма мундақ дейишим буйруқ йолида әмәс, бәлки
мәслиһәт йолидидур.□
7 Әнди мән барлиқ адәмләрниң маңа охшаш *бойтақ*
болушини халайттим; лекин бу иштa Худаниң һәммә
адәмгә бәргән өз илтпати бар; бириси ундақ, йәнә
бириси бундақ.□ ■
8 Амма мән җорисиз тәнһа яшиғанлар вә тулларға
шуни ейтимәнки, мәндәк тәнһа туриварсә яхши
болиду;□
9 амма өзүңларни тутуваланмисаңлар,
никаһлиниңлар; чүнки *ишқ* отида көйгәндин көрә
никаһлиқ болған яхши.■
10 Амма никаһланғанларға кәлсәк, уларға мән

■ **7:5** Йо. 2:16. □ **7:6 «Амма мундақ дейишим буйруқ йолида әмәс»** — бу айәттики «дейишим»ни бәзи алимлар «вақитлиқ айрилип туруш тоғрисидики бир тәклип, буйруқ әмәс» дәп чүшиниду, «Амма мундақ дегиним буйруқ йолида әмәс, бәлки мәслиһәт йолидидур» дәп тәрҗимә қилиду. Йәнә бәзиләр бизниң тәрҗимимиздәк «дегиним»ни Павлусниң әр-аяллиқ оғрулуқ һазир ейтқан барлиқ сөзлири дәп қарап, «Бу дегиним буйруқ йолида әмәс, бәлки рухсәт йолида...» дәп тәрҗимә қилиду (7-айәтни көрүң). □ **7:7 «бу иштa Худаниң һәммә адәмгә бәргән өз илтпати бар»** — йәни, бала-җақилиқ болуш, яки тәнһа болуш. Павлус өзи тәнһа болуп, пүтүн өмридә аилисиз һалда Худаниң хизмитидә болған. ■ **7:7** Мат. 19:12; Рос. 26:29; 1Кор. 12:11. □ **7:8 «Амма мән җорисиз тәнһа яшиғанлар вә тулларға шуни ейтимәнки...»** — мошу айәттики «җорисиз тәнһа яшиғанлар» дегән сөз грек тилида өз җорисидин (мәйли әрдин, мәйли аялдин, өлүм тәрипидин яки қанун тәрипидин) аҗришип кәткәнләрни көрситиду, вә шундақла той қилмиғанларниму өз ичигә алиду. ■ **7:9** 1Тим. 5:14.

шуни тапилаймәнки, — (бу әмәлийәттә мениң
тапилиғиним әмәс, йәнила Рәбниңки), аял еридин
ажрашмисун □ ■
11 (амма у ажрашқан болса, у тәнһа өтсун, яки
ери билән яришивалсун); вә әрму аялини қоюп
бәрмисун.
12 Қалғанлириңларға кәлсәк, мән шуни ейтимәнки
(бу Рәбниң ейтқини әмәс), қериндашниң етиқатсиз
аяли болса вә аяли униң билән туруверишкә рази
болса, у уни қоюп бәрмисун; □
13 *етиқатчи* аялниң етиқатсиз ери болса вә ери униң
билән туруверишкә рази болса, у еридин ажришип
кәтмисун.
14 Чүнки етиқатсиз әр болса етиқат қилған аялда
пак дәп һесаплиниду; етиқатсиз аял болса *етиқат
қилған* қериндашта пак дәп һесаплиниду; болмиса,
пәрзәнтлириңлар һарамдин болған болатти; амма
улар әнди пак болди. □

□ **7:10 «Амма никаһланғанларға кәлсәк, уларға мән шуни тапилаймәнки, — (бу әмәлийәттә мениң тапилиғиним әмәс, йәнила Рәбниңки)...»** — Павлус өз тәлимини Рәб Әйсаниң йәр йүзидә турған вақтидики тәлимидин айриветиду. Бу иш тоғрилиқ вә умумән бу бап үстидә «қошумчә сөз»имизни көрүң. ■ **7:10** Мал. 2:14; Мат. 5:32; 19:9; Мар. 10:11; Луқа 16:18.
□ **7:12 «Қалғанлириңларға кәлсәк, мән шуни ейтимәнки (бу Рәбниң ейтқини әмәс), ...»** — Рәб Әйса йәр йүзидә болғинида бу ишлар тоғрилиқ тәлим бәрмигән еди.
□ **7:14 «Чүнки етиқатсиз әр болса етиқат қилған аялда пак дәп һесаплиниду; етиқатсиз аял болса етиқат қилған қериндашта пак дәп һесаплиниду; болмиса, пәрзәнтлириңлар һарамдин болған болатти; амма улар әнди пак болди»** — бу айәткә қариғанда, Коринттики бәзиләр «етиқатчи әр яки аялниң жориси Әйса Мәсиһкә етиқат қилмиған болса ундақта уларниң никаһи булғанған болиду, шуңа улар ажришиши керәк, шундақла балилири «һарам»дин болған болиду» дәп қарайду. Бундақ көзқараш хата.

15 Лекин етиқатсиз болған тәрәпниң кәткүси болса,
у ажришип кәтсун; бундақ əһвалларда қериндаш
ака-укилар, һәдә-сиңиллар *никаһ мәҗбурийитигә*
бағлинип қалған болмайду; қандақла болмисун Худа
бизни енақ-хатирҗәмликтә яшашқа чақирғандур. □
16 Әй *етиқатчи* аял, ериңни *етиқат қилдуруп*
қутулдуралайдиғанлиғиңни нәдин билисән?
Әй *етиқатчи* әр, хотунуңни *етиқат қилдуруп*
қутулдуралайдиғанлиғиңни нәдин билисән?□ ■

Етиқат йолиға чақирилған вақиттики салаһийәттә туривериңлар

17 Һалбуки, Рәб һәр қайсимизға қандақ тәқсим
қилған болса, қандақ һаләттә чақирған болса, у
шуниңда меңиверсун; мән һәммә җамаәтләрдә
шундақ йолйоруқни тапилаймән.
18 Бириси сүннәтлик һаләттә чақирилдиму? У қайта
сүннәтсиз қилинмисун; бириси сүннәтсиз һаләттә

□ **7:15 «лекин етиқатсиз болған тәрәпниң кәткүси болса, у ажришип кәтсун; бундақ əһвалларда қериндаш ... никаһ мәҗбурийитигә бағлинип қалған болмайду; қандақла болмисун Худа бизни енақ-хатирҗәмликтә яшашқа чақирғандур»** — бу муһим айәт тоғрилиқ «қошумчә сөз»имизни көрүң. □ **7:16 «Әй етиқатчи аял, ериңни етиқат қилдуруп қутулдуралайдиғанлиғиңни нәдин билисән? Әй етиқатчи әр, хотунуңни етиқат қилдуруп қутулдуралайдиғанлиғиңни нәдин билисән?»** — бизниңчә Павлус мошу йәрдә, ишәнмигән җора никаһтин ажрашмақчи болған болса, уни етиқат қилдуруп қутқузуш пәқәт Худаниңла қилидиған ишидур, биз аҗиз бәндиләрниң қилидиған иши әмәс, шуңа (җорисиниң кәткүси болса) уни әркинликкә қоювәргин, демәкчи. «Қошумчә сөз»имизни йәнә көрүң. ■ **7:16** 1Пет. 3:1.

чақирилдиму? У әнди сүннәт қилинмисун. □
19 Сүннәтлик болуш һеч нәрсә һесапланмас,
сүннәтсиз болушму һеч нәрсә һесапланмас; *һесап
болидиғини* Худаниң әмирлиригә әмәл қилиштин
ибарәттур.
20 Һәр ким қайси һаләттә чақирилған болса, шу
һаләттә қалсун. □ ■
21 Сән чақирилғанда қул һалитидә едиңму? Униң
билән кариң болмисун; лекин әгәр һөрлүк пурсити
кәлсә, уни қолуңдин бәрмә.
22 Чүнки Рәбтә чақирилған қул болса Рәбниң һөр
адимидур; униңға охшаш, чақирилип һөр болғучиму
Мәсиһниң қулидур.
23 Силәр чоң бәдәл билән сетивелиндиңлар;
инсанларға қул болмаңлар. ■
24 И қериндашлар, һәр бириңлар қайси һаләттә
чақирилған болсаңлар, шу һаләттә Худа билән биллә
туруңлар.

Тәнһа яшаш

25 Амма никаһланмиғанлар тоғрилиқ Рәбдин буйруқ
тапшурувалмидим; шундақтиму Рәбдин болған

□ **7:18 «Бириси сүннәтлик һаләттә чақирилдиму? У қайта сүннәтсиз қилинмисун»** — бәзи Йәһудийлар мәлум сәвәпләрдин сүннитидин хиҗил болуп, «ят әлләрдәк болай» дәп, өзини «сүннәтсиз» көрсәтмәкчи болуп бир хил оператсийәни қилдуратти. □ **7:20 «Һәр ким қайси һаләттә чақирилған болса, шу һаләттә қалсун»** — «қайси һаләттә чақирилған болса...» грек тилида «қандақ чақирилғанлиғи болса...» дейилиду. Демәк, Худа һәр биримизни Мәсиһгә чақирғинида, әһвал-һалитимизни билип, у һалитимизни Униң йолида ишләтмәкчи болиду. ■ **7:20** Әф. 4:1; Фил. 1:27; Кол. 1:10; 1Тес. 2:12. ■ **7:23** 1Кор. 6:20; Ибр. 9:12; 1Пет. 1:18.

рәһим-шәпқәткә муйәссәр болғанлиғим үчүн садиқ
адәм сүпитидә өз пикримни ейтимән. □
26 Әнди һазирқи қийинчилиқҡа қариғанда, әр
кишиниң шу *тәнһа* һаләттә болушини яхши иш
дәймән. □
27 Аялға бағланған болсаң, ундақта, униң билән
ажришишни ойлима; аялиңдин ажришип кәттиңму?
Ундақта йәнә өйлинишни ойлима.
28 Лекин өйләнсәң, сән гуна қилған болмайсән; вә
никаһланмиғанлар никаһланса, уларму гуна қилған
болмайду. Амма шундақ қилса улар җисманий
җәһәттә җапаға учрайду; мениң силәрни униңдин
халий қилғум бар. □
29 Амма шуни дегүм барки, и қериндашлар — вақит
қисқидур. Шуңа аяллиқ болғанлар аялсизлардәк
болсун; □
30 матәм тутқанлар матәм тутмиғанлардәк болсун;

□ **7:25 «... никаһланмиғанлар тоғрилиқ Рәбдин буйруқ тапшурувалмидим...»** — мошу йәрдә «никаһланмиғанлар» болса һеч қачан җинсий мунасивәт өткүзүп бақмиған пак жигит яки пак қизларни көрситиду, дәп қараймиз. Бәзи алимлар бу сөз пәқәт қизларни көрситиду, дәп қарайду. Әнди 36-айәткә қарайдиған болсақ, бу айәт һәм жигитләрниму һәм қизларниму көрситидиғанлиғини байқаймиз. □ **7:26 «әнди һазирқи қийинчилиқҡа қариғанда,...»** — Павлус мошу хәтни язған вақитта Рим империйәси бойичә көп сандики ишәнгүчиләр зор зиянкәшликкә учраватәтти. □ **7:28 «Амма шундақ қилса улар җисманий җәһәттә җапаға учрайду»** — Павлусниң бу сөзи, һәр бир әр-аяллиқтики нормал мунасивәттә болған мушәққәт-җапалар, егиз-пәсликләр тоғрилиқ ейтилиду, дәп қараймиз. Униң үстигә әшу дәвирдики зиянкәшлик астидиму әр-аялларниң бир-биригә болған муһәббити үчүн, бир-бирини еғирчилиқтин аяш үчүн тартқан дәрд-әләмлири техиму еғир болуши мүмкин еди. □ **7:29 «вақит қисқидур. Шуңа аяллиқ болғанлар аялсизлардәк болсун...»** — 31-айәттики изаһатни көрүң.

бәхит-хошаллиқта болғанлар бәхит-хошаллиқта
болмиғанлардәк болсун; мал-мүлүк сетивалғанлар
мал-мүлүксизләрдәк болсун;
31 бу дуниядики байлиқлардин бәһримән болғанлар
дунияни өзиниң тәәллуқати дәп билмисун; чүнки бу
дуниядики һазирқи һаләт өтүп кетиду. □ ■
32 Амма силәрниң ғәмсиз болушуңларни халаймән.
Аялсиз киши болса Рәбниң ишлирини ойлайду,
қандақ қилип Рәбни хурсән қилишниң ғемидә
болиду. ■
33 Амма аяллиқ киши қандақ қилип аялини хурсән
қилиш үчүн бу дуниядики ишларниң ғемидә болиду;
34 Йәнә келип аял вә никаһланмиған қизниң
оттурисида пәриқ бар; никаһланмиған қиз болса
Рәбниң ишлириниң, қандақ қилип һәм тәндә һәм
роһта пак-муқәддәс болушниң ғемидә болиду; амма
ятлиқ болған аял қандақ қилип ерини хурсән қилиш
үчүн, бу дуниядики ишларниң ғемидә болиду.
35 Амма мән бу сөзни силәрниң мәнпәәтиңларни
көздә тутуп дәватимән; бойнуңларға сиртмақ селиш
үчүн әмәс, бәлки ишлириңларниң гөзәл болуши,
көңлүңлар бөлүнмигән һалда Рәбгә берилип Уни
күтүшүңлар үчүн дәватимән.
36 Амма әгәр бириси нийәт қилған қизға нисбәтән

□ **7:31 «... бу дуниядики байлиқлардин бәһримән болғанлар дунияни өзиниң тәәллуқати дәп билмисун; чүнки бу дуниядики һазирқи һаләт өтүп кетиду»** — «вақит қисқидур» 29-31-айәтләрдә Павлус уларға барлиқ вақитни, Худаниң хизмиридә болуш пурсәтлирини қәдирләшни дәвәт қилиду. Униң асасий мәнаси, мошу дуниядики бәхит-байлиқлар биздә болса улардин һозурлансақ болиду, лекин мошу аләм «бәш күнлүк» болғачқа, Худаниң хизмитидә, мәңгүлүк пайдилиқ болған ишларға қарап меңишимизға тоғра келиду, демәкчи. ■ **7:31** Йәш. 40:6; Яқ. 1:10; 4:14; 1Пет. 1:24; 1Юһа. 2:17. ■ **7:32** 1Тим. 5:5.

муамиләмниң дурус болмиған йери бар дәп қариса, у қиз яшлиқ баһаридин өтүп кәткән болса, иккиси өзини тутувалалмиса, у халиқинини қилсун, у гуна қилған болмайду; улар никаһ қилсун. □

37 Бирақ, бириси өз көңлидә муқим туруп, һеч қандақ ишқ бесими астида болмай, бәлки өз ирадисини башқуруп, көңлидә нийәт қилған қизини әмригә алмаслиқни қарар қилған болса, яхши қилған болиду.

38 Қисқиси, өйләнгәнниң өйләнгиниму яхши иш, өйләнмигәнниң өйләнмигиниму техиму яхши иш.

39 Ери һаят чағда аяли униңға бағланғандур; амма ери өлүмдә ухлиған болса, у халиған кишигә (пәқәт

□ **7:36 «Әгәр бириси нийәт қилған қизға нисбәтән муамиләмниң дурус болмиған йери бар дәп қариса...»** — «нийәт қилинған қизи» дегәнниң башқа бир чүшәнчиси «вәдиләшкән қизи». Ишқилип, бу айәт бойичә, той қилмиған әр киши көңлидә бир қизни ойлайду. Қизға «муамиләмниң дурус болмиған йери бар» дегәнлиги бәлким: (1) қизға болған ишқини сөз яки һәрикәт билән билдүрүштин өзини тутувалалмаслиқ, лекин униңға техи ениқ вәдә қилмаслиқ, шундақла қизни қийнаш; яки (2) қизға вәдә бәргәндин кейин йәнә иккилинип вақитни кәйнигә сүрүш, шундақла қизни қийнаш; яки (3) тойниң вақтини бекиткән болсиму, улар той вақтини күтүшкә өзлирини тутувалалмиса, тойни балдуррақ қилса болиду. Қисқиси, оғул балиларниң қизларниң сөйгүси яки һессиятлири билән ойнишишиға һәргиз болмайду. Толуқ айәтниң башқа бир хил тәрҗимиси: «Амма әгәр бириси өзиниң тәнһалиғиға қарап намувапиқ жүргән болса, яшлиқ баһаридин өтүп кәткән болса, өзини тутивалалмиса, у халиқиничә қилсун, у гуна қилған болмайду; улар никаһ қилсун» йәнә башқа тәрҗимилириму бар; «қошумчә сөз»имизни көрүң.

Рәбдә, әлвәттә) никаһлинишқа әркин болиду. □ ■
40 Лекин қаришимчә у тул қалса, техиму
бәхитлик болиду; мәндиму Худаниң Роһи бар, дәп
ишинимән!□ ■

8

Бутларға аталған таамлар

1 Әнди «бутларға атап нәзир қилинған таамлар»
мәсилисигә келәйли. «Һәммимиздә билим бар»
дәп билимиз. Хош, бирақ билим болса адәмни
көрәңлитиду; меһир-муһәббәт болса адәмни
қуриду.□

□ **7:39 «Ери өлүмдә ухлиған болса»** — мошу сөз, өлүп кәткәнликни көрситиду. Тәврат-Инҗил бойичә етиқатчиларға нисбәтән өлүш пәқәт вақитлиқ ухлаш, халас. **«у халиған кишигә (пәқәт Рәбдә, әлвәттә) никаһлинишқа әркин болиду»** — «пәқәт Рәбдә (никаһлансун)» — (1) пәқәт етиқатчиға никаһлансун; (2) Рәбниң шәхсий йолйоруғи билән никаһлансун, дегән икки мәнини өз ичигә елиши мүмкин. ■ **7:39** Рим. 7:2. □ **7:40 «мәндиму Худаниң Роһи бар, дәп ишинимән!»** — бу кинайилик сөз. Коринт шәһиридики җамаәттики бәзи адәмләр өзлирини «пәйғәмбәр» һесаплап, Павлусниң сөзлирини қобил қилмайтти (14:36, 37ни көрүң). ■ **7:40** 1Тес. 4:8. □ **8:1 «Әнди «бутларға атап нәзир қилинған таамлар» мәсилисигә келәйли»** — Коринт шәһиридикиләрниң көпинчиси болса бутпәрәс болуп, улар бутларға чоқунуш үчүн бутқа атап нәзир қилинған гөшни йәйтти. Коринтлиқларниң той вә башқа мурасимлириму бутханиларда өткүзүлүп, бутқа атап нәзир қилинған гөшләр дәстиханға қоюлатти. У чағларда бундақ гөшни йейиш-йемәслик яки бутханида өткүзүлгән мурасимларға қатнишиш-қатнашмаслиқ етиқатчилар үчүн чоң бир мәсилә болған. **«меһир-муһәббәт болса адәмни қуриду»** — «роһий қуруш» («адәмни қуруш») тоғрилиқ «Римлиқларға»дики кириш сөз»имизни көрүң.

2 «Мениң билимим бар» дәп һесаплиған киши,
әмәлийәттә һеч немини техи билишкә тегишлик
дәрижидә билмигән болиду.□
3 Амма Худани сөйгән киши болса, у Униң тәрипидин
тонулиду.□
4 Хош, әнди «бутларға атап нәзир қилинған таамлар»
тоғрилиқ — бизгә мәлумки, «Җаһанда бут дегән һеч
немә һесапланмайду», вә «бирла Худадин башқа һеч
илаһ йоқтур».□ ■
5 Гәрчә нурғун аталмиш илаһлар бар болсиму
— мәйли улар зиминда яки асманда туриду дәп
қарилишидин қәтъийнәзәр (дәрвәқә «илаһлар» көп,
вә «рәб»ләр көптур)
6 бирақ биз үчүн пәқәтла бир Худа, йәни Ата бардур.
Униңдин барлиқ мәвҗудатлар апиридә болған,
бизму Униң үчүн мәвҗут болғанмиз; *шуниңдәк*, бирла
Рәб, йәни Әйса Мәсиһ бардур. Пүткүл мәвҗудатлар У
арқилиқ мәвҗут, бизму У арқилиқ һаятмиз.■
7 Амма бундақ билим һәммимиздә техи йоқтур;
техи бутларға көндүрүлгинидин халас болмиған
бәзи *ишәнгүчиләр* болса мошундақ таамларни «бутқа

□ **8:2 ««Мениң билимим бар» дәп һесаплиған киши, әмәлийәттә һеч немини техи билишкә тегишлик дәрижидә билмигән болиду»** — бу әҗайип баян тоғрилиқ «қошумчә сөз»имизни көрүң. □ **8:3 «Амма Худани сөйгән киши болса, у Униң тәрипидин тонулиду»** — «Худа тәрипидин тонулиду» — бәлким, Худа уни билип «бу киши Мениң адимим» дәп етирап қилиду, демәкчи. □ **8:4 ««Җаһанда бут дегән һеч немә һесапланмайду» вә «бирла Худадин башқа һеч илаһ йоқтур»»** — 1-айәттики «һәммимиздә билим бар», «бу дунияда бут дегән һеч нәрсә әмәс» вә «Худадин башқа һеч илаһ йоқтур» бәлким бу Коринт җамаитидикиләр өзлириниң шуаридәк дайим ейтидиған сөзләр еди. ■ **8:4** Қан. 4:39; Рим. 14:14; 1Кор. 10:19; Әф. 4:6. ■ **8:6** Мал. 2:10; Юһ. 13:13; 1Кор. 12:3; Әф. 4:6; Фил. 2:11.

атап нәзир қилинған» дәп билип йәйду; шундақла
уларниң виждани аҗиз болғачқа, булғанған болиду.■
8 Әмәлийәттә таамларниң өзлири бизни Худа билән
яраштуралмайду; йемисәк бизниң кәмчилигимиз
һесапланмайду, йегән болсақ артуқчилиқму
һесапланмайду.■
9 Бирақ һәрһалда *йейиш* әркинлигиңларниң
аҗизларға путликашаң болмаслиғиға көңүл
қоюңлар. ■
10 Чүнки аҗиз бир бәндә билими бар болған сениң
бутханидики дәстиханда олтирип йегәнлигиңни
көрсә, ундақта у өз аҗиз вижданиға қарши һалда
бутларға атап нәзир қилинған таамларни йейишкә
«қурулуп күчәйтилидиған» болмамду? □
11 Шуниң билән Мәсиһ униң нижати үчүн өлгән,
сениң қериндишиң болған бу аҗиз бәндә сениң

■ **8:7** 1Кор. 10:28. ■ **8:8** Рим. 14:17. ■ **8:9** Гал. 5:13. □ **8:10** **«Чүнки аҗиз бир бәндә билими бар болған сениң бутханидики дәстиханда олтирип йегәнлигиңни көрсә, ундақта у өз аҗиз вижданиға қарши һалда бутларға атап нәзир қилинған таамларни йейишкә «қурулуп күчәйтилидиған» болмамду?»** — бу айәт тоғрилиқ икки еғиз гәп қилиш керәк. Биринчи, кона заманларда көп бутханиларға мунасивәтлик «ашханилар», «ресторанлар» бар еди. Мәхсити бутпәрәслик әмәс, бәлким пәқәт пайда көрүштин ибарәт еди. Амма сатқан таамларниң көпинчиси бәлким хәлиқләр шу бутханида бутларға атап қилған нәрсиләр болуши мүмкин еди. Шуниң билән бир вақитта нурғун кишиләр бундақ таамни йейишниң өзини «саваблиқ иш», «тәләйлик иш» дәп қариши мүмкин. Иккинчи, Павлусниң «униң виждани... **«қурулуп күчәйтилидиған»** дегән сөзи кинайилик гәп. Мәзкур сөзни жуқурикқи «муһәббәт **(адәмни, йәни адәмниң роһини) қуриду»** дегән сөз билән селиштуришимиз керәк. «Муһәббәтниң қуруши»ниң нәтиҗиси яхши, әлвәттә; лекин мошу айәттә «билими бар» адәмниң һәрикити аҗиз қериндишини өз вижданиға хилаплиқ қилишқа «қуруп күчәйтиду».

билимиң вәҗидин һалак болиду.■
12 Шу йол билән қериндашларға зиян йәткүзүп гуна
қилип, уларниң аҗиз виҗданини зәхимләндүрүп,
Мәсиһкә қарши гуна қиливатисиләр.
13 Шуңа, әгәр бирәр таам өз қериндишимни
жиқитидиған қилтақ болса, қериндишимни
жиқитмаслиғим үчүн мән мәңгүгичә гөшни қәтъий
йемәймән.■

9

Павлусниң көп расуллуқ һәқ-һоқуқлирини ишләтмәслиги

1 Мән әркин әмәсму? Мән расул әмәсму? Мән
Рәббимиз Әйса Мәсиһни көргән әмәсму? Силәр
өзүңлар мениң Рәбдә болған әҗрим әмәсму?□ ■
2 Әгәр башқиларға нисбәтән расул дәп
һесапланмисам, мән һеч болмиғанда силәргә
расул болдум; чүнки өзүңлар Рәбдә мениң расул
болғанлиғимни тәстиқлиған мөһүрдурсиләр.
3 Мени сүрүштә қилмақчи болғанларға болған
җававим мундақ: —□

■ **8:11** Рим. 14:15. ■ **8:13** Рим. 14:21; 2Кор. 11:29. □ **9:1** **«Мән әркин әмәсму? Мән расул әмәсму? Мән Рәббимиз Әйса Мәсиһни көргән әмәсму? Силәр өзүңлар мениң Рәбдә болған әҗрим әмәсму?»** — Павлус бу бабта бәзи адәмләрниң униңға «уни қил, буни қил» дейишигә «мән әркин адәм» дәп җавап бериду. ■ **9:1** Рос. 9:3,17; 22:14,18; 23:11; 1Кор. 4:15; 15:8; 2Кор. 12:2. □ **9:3** **«Мени сүрүштә қилмақчи болғанлар...»** — бу сөз Коринт җамаитидә, Павлус һәқиқий расул әмәс, дәп жүргән бәзи адәмләрни көрситиду.

4 Бизләрниң йәп-ичишкә һоқуқимиз бар әмәсму?□ ■
5 Бизниң башқа расуллар, Рәбниң Өз инилири вә
Кефасниң қилғинидәк, етиқатчи бир сиңилни
әмримизгә елип сәпәрдә һәмраһ қилип жүрүш
һәққимиз йоқму?□ ■
6 Әҗәба, пәқәт Барнабас билән мениңла әмгәк
қилмаслиққа һоқуқимиз йоқму?
7 Ким хираҗәтни өзи төләп *әскәр болуп* җәңгә чиқиду?
Ким үзүмзар бена қилип униң мевисидин йемәйду?
Қайси пада баққучи падиниң сүтидин ичмәйду?■
8 Бу дегәнлирим пәқәт инсаний көзқараш бойичә
ейтилғанму? Тәврат-қанунниң өзидиму охшаш
дейилгән әмәсму?!
9 Чүнки Мусаға чүшүрүлгән қанунда: «Хаман тәпкән
өкүзниң ағзиға көшәк салма» дәп пүтүлгәндур. Худа
өкүзләргила көйүнгәнму, □ ■
10 яки буни пәқәт бизләрни дәп ейтқанму?
Шүбһисизки, бу сөзләр бизләр үчүн пүтүлгәндур;
шуниң үчүн йәр һайдиғучи үмүттә һайдишигә
тегишлик, шундақла хаман тәпкүчиму һосулдин

□ **9:4 «Бизләрниң йәп-ичишкә һоқуқимиз бар әмәсму?»** — расуллар хуш хәвәрни тарқитиш хизмитигә алаһидә айрилип чиққачқа, җамаәтләрдин йемәк-ичмәк җәһәттә, йәни иқтисадий җәһәттики ярдәмгә еришишкә һоқуқлуқтур. Амма Павлус вә хизмәтдиши Барнабас Коринт шәһиридә шундақ һоқуқни ишләтмигән. Кейинки айәтләрни көрүң. ■ **9:4** 1Кор. 9:14; 1Тес. 2:6; 2Тес. 3:9. □ **9:5 «Бизниң башқа расуллар, Рәбниң Өз инилири вә Кефасниң қилғинидәк, етиқатчи бир сиңилни әмримизгә елип сәпәрдә һәмраһ қилип жүрүш һәққимиз йоқму?»** — демәк, расуллар өзлири вә бала-җақилириму җамаәтниң иқтисадий ярдимигә һоқуқлуқтур. ■ **9:5** Мат. 8:14. ■ **9:7** Юһ. 21:15; 1Кор. 3:6, 7, 8; 2Кор. 10:4; 1Пет. 5:2. □ **9:9 «Хаман тәпкән өкүзниң ағзиға көшәк салма»** — «Қан.» 25:4. ■ **9:9** Қан. 25:4; 1Тим. 5:18.

бәһримән болуш үмүтидә ишләшкә тегишликтур. □
11 Биз силәргә роһий бәхит-бәрикәтләрни терип,
силәрдин маддий җәһәттин жиғивалсақ бу чәктин
ешип кәткәнлик боламду? ■
12 Башқа *хизмәтчиләр* силәрдә мошу һоқуқни
ишләткән йәрдә, биз шундақ қилсақ техиму
болидиғу? Амма Мәсиһниң хуш хәвиригә һеч
тосалғу болмисун дәп, биз бу һоқуқни һеч қачан
ишлитип бақмидуқ; әксичә, һәр қандақ ишларға
чидап келиватимиз. □ ■
13 Ибадәтханидики муқәддәс ишлар үчүн
ишлигүчиләрниң ибадәтханиға аталған
һәдийәләрдин йәйдиғанлиғини, қурбангаһта хизмәт
қиливатқанларниң қурбанлиқлардин үлүшини
алидиғанлиғини билмәмсиләр? ■
14 Шуниңға охшаш, Рәб хуш хәвәрни
җакалиғучиларниң җени хуш хәвәрдин бекилсун
дәп бекиткәндур.□ ■
15 Амма мән болсам бу һоқуқларниң һеч
қайсисини ишлитип бақмидим. Һәм һазирму
мошу һоқуқтин падилинай дәп мошуларни
йезиватқиним йоқ! Чүнки мән башқиларниң мени

□ **9:10 «Шуниң үчүн йәр һайдиғучи үмүттә һайдишигә тегишлик, шундақла хаман тәпкүчиму һосулдин бәһримән болуш үмүтидә ишләшкә тегишликтур»** — «Ам.» 9:13. ■ **9:11** Рим. 15:27; Гал. 6:6. □ **9:12 «... Мәсиһниң хуш хәвиригә һеч тосалғу болмисун дәп, биз бу һоқуқни һеч қачан ишлитип бақмидуқ; әксичә, һәр қандақ ишларға чидап келиватимиз»** — ғәлитә йери шуки, бәзиләр «Павлус вә Барнабас һәқиқий расуллар әмәс, чүнки улар биздин пул **сорап бақмиған!**» дегән. ■ **9:12** Рос. 20:33; 2Кор. 11:9; 12:13. ■ **9:13** Қан. 18:1. □ **9:14 «... Хуш хәвәрни җакалиғучиларниң җени хуш хәвәрдин бекилсун»** — демәк, хуш хәвәрни қобул қилғанлар тәрипидин қамдалсун. ■ **9:14** Лав. 19:13; Қан. 24:14; 25:4; Мат. 10:10; Луқа 10:7; 1Тим. 5:18.

бу пәхирлинидиғанлиримдин мәһрум қилғинидин
көрә өлгиним түзүк! □
16 Чүнки мениң хуш хәвәрни җакалишимда
пәхирләнгидәк иш йоқ; чүнки униң мәҗбурийити
мени бесип туриду; хуш хәвәрни җакалимисам
һалимға вай!
17 Чүнки әгәр уни халис қилсам, буниңдин маңа
инъам болиду; амма өз ихтиярим билән болмиса,
бу пәқәт мениң ғоҗидарлиқ бурчини ада қилғиним
болиду, халас.
18 Шундақ екән, мениң инъамим зади немә
болиду? Мениң инъамим дәл шуки, хуш хәвәр
җакалиқинимда мән хуш хәвәргә кишиләрни
һәқсиз ериштүримән — демәк, инъамим хуш хәвәр
йәткүзүштики тегишлиқ *һәқ елиш* һоқуқлиримни һеч
ишләтмәслигимдин ибарәттур.
19 Чүнки һәммә адәмниң илкидин әркин болуп,
өзүмни көпчиликкә қул қилдим; шу йол билән
техиму көпрәк адәмләрни қайил қилип қутқузсам
дәймән.
20 Йәһудийларни қайил қилип қутқузуш үчүн
Йәһудийларға нисбәтән Йәһудийға охшаш болдум;
Тәврат қануни астида турғанларни қайил қилип
қутқузуш үчүн (Тәврат қануни астида турған
болмисамму) Тәврат қануни астида турғанларға
нисбәтән Тәврат қануни астида турғанға охшаш
болдум; ■
21 Тәврат қанунида болмиғанларни қайил қилип
қутқузуш үчүн Тәврат қанунида болмиғанларға

□ **9:15 «мән башқиларниң мени бу пәхирлинидиғанлиримдин мәһрум қилғинидин көрә өлгиним түзүк!»** — «бу пәхирләнгиним» дәл униң хуш хәвәрни һеч қандақ инъам-һәдийәни қобул қилмай җакалиғанлиғини көрситиду. ■ **9:20** Рос. 16:3; 18:18; 21:23.

нисбәтән (Худа алдида қанунсиз болмай, бәлки
Мәсиһниң қануниға бойсунушум билән) мән Тәврат
қанунида болмиғанларға охшаш болдум; □ ■
22 аҗизларни қайил қилип қутқузуш үчүн аҗизларға
өзүм аҗиздәк болдум; мүмкин қәдәр көпрәк адәмни
қутқузуш үчүн мән һәр қандақ адәмгә қарита шундақ
адәм болдум. □ ■
23 Өзүмниң хуш хәвәрдин несивәм болуши үчүн уни
дәп һәммә ишни қилимән.
24 Бәйгигә чүшкәнләрниң һәммиси жүгүришиду,
амма пәқәт бирила мукапатқа еришидиғинини
билмәмсиләр? Ғәлибә қазиниш үчүн жүгүрүңлар. ■
25 Мусабиқидә елишқучиларниң һәммиси өзини
һәр җәһәттин тизгинләйду; улар пәқәт бир чирип
кетидиған таҗға еришиш үчүн шундақ қилиду, амма
биз болсақ чиримас таҗ үчүн шундақ қилимиз. □ ■
26 Шуңа мән нишансиз адәмдәк жүгүрүватмаймән;
мушт атсам һаваға атидиған адәмдәк болмаймән.
27 Униң орниға мән өз тенимни уруп өзүмгә

□ **9:21 «Тәврат қанунида болмиғанлар»** — демәк, Йәһудий әмәсләр. Улар Тәврат қанунини билмәйду яки уни етирап қилмиғанлардур. **«Мәсиһниң қануни»** — Муқәддәс Роһта яшап «Пәрвәрдигар Худайиңни пүтүн қәлбиң билән, пүтүн жениң билән вә пүтүн күчүң билән сөйгин» вә «хошнаңни өзүңни сөйгәндәк сөйгин» дегәндин ибарәт, әлвәттә. ■ **9:21** Гал. 2:3. □ **9:22 «аҗизларни қайил қилип қутқузуш үчүн аҗизларға өзүм аҗиздәк болдум»** — «аҗизлар» бәлким Худа тоғрисидики билимни тонуп йәтмигәнликтин виждани асанла азаплинидиған етиқатчиларни, яки етиқати күчлүк әмәсләрни көрситиду. ■ **9:22** Рим. 15:1; 1Кор. 10:33; Гал. 6:1. ■ **9:24** Гал. 2:2; 5:7; Фил. 2:16; 2Тим. 4:7; Ибр. 6:18. □ **9:25 «Мусабиқидә елишқучиларниң һәммиси өзини һәр җәһәттин тизгинләйду; улар пәқәт бир чирип кетидиған таҗға еришиш үчүн шундақ қилиду...»** — әслидики «Олимпия»дики ғалиплар йопурмақ-гүлләрдин ясалған таҗға еришәтти. ■ **9:25** 2Тим. 2:4; 4:7,8; 1Пет. 4:1; 5:4.

көндүрүп, уни өзүмгә қул қилимән; ундақ қилмиғанда, башқиларға тәлим җакалап туруп өзүм лаяқәтлик болмай қелишим мүмкин.

10

Исраилларниң Мисирдин чиқип, чөл-баявандин өткәндики вақиәләрдин савақ елишимиз керәк

1 Чүнки, и қериндашлар, мән силәрниң ата-бовилиримизниң һәммисиниң булут астида жүргәнлигидин вә һәммисиниң деңиздин өтүп маңғанлиғидин хәвәрсиз жүрүшүңларни халимаймән;■
2 уларниң һәммиси булутта һәм деңизда Мусаниң *йетәкчилигигә* чөмүлдүрүлгән;□ ■
3 уларниң һәммиси охшаш роһий таамни йегән,■
4 һәммиси охшаш роһий ичимликни ичкән; чүнки улар өзлиригә *һәмраһ болуп* әгишип жүргән роһий уюлташтин ичәтти (әмәлийәттә, мошу уюлташ Мәсиһниң Өзи еди);■

■ **10:1** Мис. 13:21; 14:22; Чөл. 9:18; Қан. 1:33; Йә. 4:23; Нәһ. 9:12,19; Зәб. 77:13,14; 104:39. □ **10:2 «уларниң (силәрниң ата-бовилириңлар, 1-айәтни көрүң) һәммиси булутта һәм деңизда Мусаниң йетәкчилигигә чөмүлдүрүлгән»** — мошу (1-2-айәттә хатириләнгән) вақиәләрни техиму яхши чүшиниш үчүн «Мисирдин чиқиш» 14-бапни көрүң. «Муса» Муса пәйғәмбәр, әлвәттә. Мошу муһим айәт үстидә вә бу бабтики башқа мисаллар тоғрилиқ «қошумчә сөз»имизни көрүң. ■ **10:2** Мис. 13:20-22; 14:19, 20. ■ **10:3** Мис. 16:15. ■ **10:4** Мис. 17:6; Чөл. 20:11; Зәб. 77:15.

5 шундақтиму, Худа уларниң көпинчисидин рази
болмиған еди; чүнки «Уларн*иң җәсәтлири* чөл-
баяванда чечилип қалған».□ ■
6 Амма бу ишлар уларниң бешиға бизләргә савақ-
бешарәт болсун үчүн чүшкән еди; буниңдин мәхсәт,
бизниң уларниң яман ишларға һәвәс қилғинидәк
һәвәс қилмаслиғимиз үчүндур.■
7 Силәр йәнә уларниң бәзилиригә охшаш бутқа
чоқунидиғанлардин болмаңлар; булар тоғрилиқ:
«Хәлиқ йәп-ичишкә олтарди, андин кәйп-сапаға
турди» дәп пүтүлгән.□ ■
8 Биз йәнә уларниң бәзилириниң бузуқчилиқ
қилғинидәк бузуқчилиқ қилмайли; чүнки шу
вәҗидин улардин жигирмә үч миң киши бир
күндила өлди.□ ■
9 Йәнә уларниң бәзилириниң Мәсиһни синиғинидәк
Мәсиһни синимайли; чүнки шу сәвәптин улар
иланлар чеқиши билән һалак болди. □ ■
10 Йәнә уларниң бәзилири ағринғандәк ағринип
қақшимаңлар — нәтиҗидә, улар җан алғучи *пәриштә*

□ **10:5 «Уларниң җәсәтлири чөл-баяванда чечилип қалған»** — «Чөл.» 14:16, 32. ■ **10:5** Чөл. 26:65. ■ **10:6** Чөл. 11:4,33; Зәб. 105:14. □ **10:7 «Хәлиқ йәп-ичишкә олтарди, андин кәйп-сапаға турди»** — мошу йәрдики «кәйп-сапа» бәлким бутпәрәслик һәм униңға бағланған шәһванийәтни көрситиду. «Пүтүлгән» — «Муқәддәс Китапта пүтүлгән», әлвәттә («Мис.» 32:6). ■ **10:7** Мис. 32:6. □ **10:8 «Биз йәнә уларниң бәзилириниң бузуқчилиқ қилғинидәк бузуқчилиқ қилмайли; чүнки шу вәҗидин улардин жигирмә үч миң киши бир күндила өлди»** — бу вақиә «Чөл.» 25:1-9дә харитиләнгән. ■ **10:8** Чөл. 25:1, 9; Зәб. 105:28-29 □ **10:9 «Йәнә уларниң бәзилириниң Мәсиһни синиғинидәк Мәсиһни синимайли; чүнки шу сәвәптин улар иланлар чеқиши билән һалак болди»** — «Чөл.» 21:1-9ни көрүң. ■ **10:9** Чөл. 21:5; Зәб. 105:14.

тәрипидин өлтүрүлди. □ ■
11 Әнди бу вақиәләрниң һәммиси уларниң бешиға
бешарәтлик мисаллар сүпитидә чүшкән вә ахирқи
заманлар бешимизға келиватқан бизләрниң улардин
савақ-ибрәт елишимиз үчүн хатириләнгән еди. □ ■
12 Шуниң билән «Мән *етиқатта* чиң тирәп
турмақтимән» дегән киши өзиниң жиқилип
кетишидин һези болсун!
13 Силәр дуч кәлгән синақларниң һәммисигә башқа
адәмләрму охшаш дуч кәлгән. Вә Худа болса
вәдисидә турғучидур, У силәрни көтирәлмигидәк
синақларға учратмайду, бәлки синақ бешиңларға
чүшкәндә, шуниң билән тәң униңдин өтүп қутулуш
йолини яритип бериду; силәр шуниң билән униңға
бәрдашлиқ беридиған болисиләр. □ ■
14 Шу сәвәптин, сөйүмлүклирим, бутпәрәсликтин
қечиңлар!
15 Силәрни әқил-һоши жайида кишиләр дәп қарап
шуни ейтиватимән; сөзлигәнлиримни баһалап
беқиңлар: —
16 Биз бәрикәтлик болсун дәп тилигән, бәрикәтлик
жамдики шарапни ичкинимиз, Мәсиһниң қенидин

□ **10:10 «Йәнә уларниң бәзилири ағринғандәк ағринип қақшимаңлар — нәтиҗидә, улар җан алғучи пәриштә тәрипидин өлтүрүлди»** — «Чөл.» 16:41-50ни көрүң. ■ **10:10** Мис. 16:2; 17:2; Чөл. 14:36; Зәб. 105:25-26 □ **10:11 «бу вақиәләрниң һәммиси уларниң бешиға бешарәтлик мисаллар сүпитидә чүшкән»** — «бешарәтлик мисаллар»: «қошумчә сөз»имиздә биз бу бап тоғрилиқ сөзлигинимиздә бу тема тоғрилиқму тохтилимиз. ■ **10:11** Рим. 15:4; 1Кор. 9:10; Фил. 4:5; Ибр. 10:25. □ **10:13 «Силәр дуч кәлгән синақларниң һәммисигә башқа адәмләрму охшаш дуч кәлгән»** — әйни тексттә: «Силәр дуч кәлгән синақлардин һеч қайсиси пүткүл инсанийәткә ортақ әмәс» дегән шәклидә ипадилиниду. ■ **10:13** 1Кор. 1:8; 1Тес. 5:24; 2Пет. 2:9.

ортақ бәһирләнгинимиз әмәсму? Бизниң ошутқан
нанни йегинимиз, Мәсиһниң тенидин ортақ
бәһирләнгинимиз әмәсму? □
17 Биз нурғун болсақму бир нан, бир тәндурмиз;
чүнки һәммимиз шу бир нандин несивә алимиз. □ ■
18 Җисманий Исраилға қараңлар; қурбанлиқларни
йегәнләр қурбангаһқа несипдашлар әмәсму?
19 Әнди немә демәкчимән? Бутқа атап сунулған
қурбанлиқниң бирәр әһмийити бармиду? Бутниң
бирәр әһмийити бармиду? ■
20 Яқ, бирақ капирлар бутларға сунған
қурбанлиқларни Худаға әмәс, бәлки җинларға
атайду. Мән силәрниң җинлар билән ортақ несипдаш
болушуңларни халимаймән. □ ■
21 Рәбниң җамидин вә җинларниң җамидин тәң
ичкүчи болсаңлар болмайду; Рәбниң дәстихиниға
вә җинларниң дәстихиниға тәң дахил болсаңлар
болмайду.
22 Рәбниң һәсәт-ғәзивини қозғимақчимизму? Биз
Униңдин күчлүкму-я?
23 «Һәммә нәрсә һалалдур», амма һәммә нәрсә
пайдилиқ болувәрмәйду; «һәммә нәрсә һалалдур»,

□ **10:16 ««бәрикәтлик җам» ... «ошутқан нан»»** — «бәрикәтлик җам» вә «ошутқан нан» дегәнләр «Рәбниң зияпити» яки «Рәбниң ғизаси»дин ибарәттур. «Рәбниң зияпити» яки «Рәбниң дәстихини» тоғрилиқму 11:23-34ни көрүң. □ **10:17 «Биз нурғун болсақму бир нан, бир тәндурмиз; чүнки һәммимиз шу бир нандин несивә алимиз»** — башқа бир хил тәрҗимиси: «Нан бир болғачқа, бизму бир тән болимиз; чүнки һәммимиз бир нандин нисивә алимиз».
■ **10:17** Рим. 12:5; 1Кор. 12:27. ■ **10:19** 1Кор. 8:4.
□ **10:20 «капирлар бутларға сунған қурбанлиқларни Худаға әмәс, бәлки җинларға атайду»** — «капирлар» грек тилида «таипиләр» яки «әлләр». ■ **10:20** Лав. 17:7; Қан. 32:17.

амма һәммә нәрсә адәмниң *етиқатини* қуралмайду.
□ ■
24 Әнди һеч ким өз мәнпәәтини издимисун, бәлки
өзгиләрниңкини издисун. ■
25 Гөш базирида сетилған һәр бир нәрсини
вижданиңларни дәп олтармай, һеч немини сүрүштә
қилмай йәвериңлар.
26 Чүнки «Җаһан вә униңға толған һәммә
мәвҗудатлар Пәрвәрдигарға мәнсүптур» *дәп
пүтүлгән.* □ ■
27 Амма етиқат қилмиғанларниң бирәрси сени
зияпәткә тәклип қилса вә көңлүң тартса, алдиңға
қоюлған һәммини вижданиңни дәп олтармай йәвәр;
■
28 амма бириси саңа: «Бу бутларға аталған
қурбанлиқ таами» десә, ундақта уни йемә; немишкә
десәң, бу ишни саңа ейтқан адәмниң сәвәви үчүн,
шундақла вижданниң сәвәви үчүндур; □
29 мән дегән виждан сениңки әмәс, бәлки
һелиқи кишиниң виждани; мениң әркинлигимгә
башқиларниң виждани тәрипидин яман дәп баһа

□ **10:23 «һәммә нәрсә маңа һалалдур»** — бу сөз-ибарә бәлким Коринтлиқлар ишлитиватқан Инҗилдики йемәк-ичмәкләр тоғрилиқ тәлимләрниң қисқартилмиси болуши мүмкин. Бу һәқиқәткә йеқин болғини билән, Павлус һазир уларға йемәк-ичмәкләр тоғрилиқ башқа тәрәплләрдинму ойлаш керәк, дәп тәлим бәрмәкчи. ■ **10:23** 1Кор. 6:12. ■ **10:24** 1Кор. 13:5; Фил. 2:4. □ **10:26 «Җаһан вә униңға толған һәммә мәвҗудатлар Пәрвәрдигарға мәнсүптур»** — «Зәб.» 23:1 вә 49:12, 88:12. ■ **10:26** Мис. 19:5; Зәб. 23:1; 49:12, 88:12 ■ **10:27** Луқа 10:7; 1Кор. 8:7. □ **10:28 «Бириси саңа: «бу бутларға аталған қурбанлиқ таами» десә,...»** — дегүчиниң көрсәтмәкчи болғини бәлким: (1) «Сән ишәнгүчи әмәсму, бундақ бутларға четишлиқ нәрсини йемәслигиң керәк» яки (2) «Бу алаһидә бутларға нәзир қилинған, шуңа уни йесәң, саңа алаһидә бәрикәт болиду!». «Қошумчә сөз»имизниму көрүң.

берилишиниң һажити барму?
30 Мән тәшәккүр ейтип йесәм, тәшәккүр ейтқан
нәрсини дурус йегиним түпәйлидин яман дәп
қарилишимниң немә һажити? □ ■
31 Шуңа силәр немини йесәңлар, немини ичсәңлар
яки һәр қандақ башқа ишларни қилсаңлар, һәммә
ишларни Худаға шан-шәрәп кәлтүрүлсун дәп
қилиңлар. ■
32-33 Мән өзүм һәммәйләнни һәммә ишта мәмнун
қилишқа интилгинимдәк, өз мәнпәәтим үчүн
әмәс, бәлки көпчиликниң мәнпәәти, уларниң
қутқузулуши үчүн интилгинимдәк, һеч кимниң
алдиға — Йәһудийлар болсун, греклар болсун,
Худаниң жамаитидикиләр болсун алдиға
путликашаң болмаңлар.
Мән Мәсиһни үлгә қилғинимдәк, силәрму мени үлгә
қилиңлар.■

11

Ибадәт қаидилири

1-2 Әнди силәрни шуниң үчүн тәрипләймәнки, и
қериндашлар, һәммә ишларда силәр мени әсләп
туруватисиләр, мән силәргә тапшурғинимдәк,
көрсәтмиләрни тутуп келиватисиләр.■

□ **10:30 «Мән тәшәккүр ейтип йесәм, тәшәккүр ейтқан нәрсини дурус йегиним түпәйлидин яман дәп қарилишимниң немә һажити?»** — мошу муһим принсип тоғрилиқ «қошумчә сөз»имизни көрүң. ■ **10:30** Рим. 14:6; 1Тим. 4:3. ■ **10:31** Кол. 3:17. ■ **10:32-33** Рим. 14:13; 1Кор. 9:22. ■ **11:1-2** 1Кор. 4:16; Фил. 3:17; 1Тес. 1:6; 2Тес. 3:9.

3 Амма мән силәрниң һәр әрниң беши Мәсиһдур,
аялниң беши әрдур вә Мәсиһниң беши Худадур дәп
билишиңларни халаймән.□ ■
4 Шуңа, *ибадәткә қатнашқанда*, һәр қандақ әр бешиға
бир нәрсә артқан һалда дуа қилса яки бешарәт бәрсә,
у өз бешиға һөрмәтсизлик қилған болиду.□
5 Амма *ибадәткә қатнашқанда*, һәр қандақ аял бешиға
бирәр нәрсә артмиған һалда дуа қилса яки бешарәт
бәрсә, у өз бешиға һөрмәтсизлик қилған болиду;
бундақ аялниң чечи чүшүрүветилгән, *рәсва қилинған*
аялдин пәрқи йоқтур.□
6 Аял кишиниң бешиға артқини йоқ болса, чачлири
чүшүрүветилсун; аялға нисбәтән чачлириниң
кесиветилиши яки чүшүрүветилиши уятлиқ иш
болса, әнди униң бешиға бирәр артқини болсун.■
7 Чүнки әр киши болса бешини япмаслиғи керәк;
чүнки у Худаниң сүрәт-образи вә шан-шәривидур;

□ **11:3 «аял (яки қиз)ниң беши әрдур»** — той қилғанда униң беши өз ери, әлвәттә; турмушқа чиқмиған болса униң атиси; тәнһа, тул яки ажрашқан қиз-аяллар болса, уларниң беши (бар болса) жамаәттики ақсақаллар болиду. ■ **11:3** Юһ. 14:28; 1Кор. 3:23; 15:27; Әф. 5:23. □ **11:4 «ибадәткә қатнашқанда, һәр қандақ әр бешиға бир нәрсә артқан һалда ... бешарәт бәрсә»** — «бешарәт бәрсә» — «Худаниң вәһийисини йәткүзсә», яки «пәйғәмбәрлик сөз қилса...» дегәнлик. «Өз бешиға һөрмәтсизлиқ қилиду» — демәк, Мәсиһгә беһөрмәтлик қилиду. □ **11:5 «...у өз бешиға һөрмәтсизлик қилиду»** — демәк, өзеригә яки жамаәтниң ақсақаллириға һөрмәтсизлик қилиду. **«бундақ аялниң чечи чүшүрүветилгән, рәсва қилинған аялдин пәрқи йоқтур»** — кона заманларда аяллар бузуқчилиқ қилған болса, уларни жазалаш усули аялни рәсва қилип чечини чүшүрүветиштин ибарәт еди. ■ **11:6** Чөл. 5:18; Қан. 22:5.

амма аял киши болса әрниң шан-шәривидур.□ ■
8 Чүнки әр болса аялдин әмәс, бәлки аял
әрдиндур.□ ■
9 Шуниңдәк әр киши аял үчүн әмәс, аял киши әр үчүн
яритилғандур.
10 Бу сәвәптин, һәм пәриштиләрниң сәвәвидин аял
киши бешида һоқуқ*ниң бәлгисигә* егә болуши керәк. □
11 Һалбуки, Рәбдә аял әрсиз болмас вә әр аялсиз
болмас;
12 чүнки аял әрдин чиқирилғинидәк, әр аял арқилиқ
туғулиду; лекин һәммә иш Худадиндур.
13 Өз көңлүңларда баһа бериңлар; аялларниң
бешиға бир нәрсә артмай туруп Худаға дуа қилиши
мувапиқму?
14 Тәбиәтниң өзи силәргә әр кишиниң узун чачлири
болса униңға уят екәнлигини үгәтмидиму?
15 Амма аял кишиниң узун чачлири болса, бу униңға
шан-шәрәп болиду; чүнки униң узун чачлири униңға
безәк-йепинча болсун дәп тәқдим қилинған.

□ **11:7 «Чүнки әр киши болса бешини япмаслиғи керәк; чүнки у Худаниң сүрәт-образи вә шан-шәривидур; амма аял киши болса әрниң шан-шәривидур»** — бу айәттин (вә шундақла 4-6-айәтләрдин) Павлусниң адәттики әһваллар әмәс, бәлки ибадәт сорунлири тоғрилиқ сөзләватқанлиғи ениқ туриду; бу униң әрләргә талаға чиққанда һәр қандақ бөкләрни кийишини мәнъи қилғини әмәс! Униң бу сөзлиридә аялларниң талада жүргәндә ромал-яғлиқ артиш-артмаслиғи тоғрисидиму гәп йоқ. ■ **11:7** Яр. 1:26,27; 5:1; 9:6; Кол. 3:10. □ **11:8 «чүнки әр болса аялдин әмәс, бәлки аял әрдиндур»** — оқурмәнләрниң есидә барки, Худа Һава анимизни Адәм атимизниң тенидин қовурғисини елип ясиған. «Яр.» 2-бапни көрүң. ■ **11:8** Яр. 2:18, 21.
□ **11:10 «пәриштиләрниң сәвәвидин аял киши бешида һоқуқниң бәлгүсигә егә болуши керәк»** — «пәриштиләрниң сәвәвидин» тоғрилиқ «қошумчә сөз»имизни көрүң. Биз бу айәтләр (1-16)ни тәпсилий һалда шәрһләймиз.

16 *Бирисиниң бу ишлар тоғрилиқ* талаш-тартиш
қилғуси болса, *шуни билсунки*, бизләрдә һәм Худаниң
жамаәтлиридиму шулардин башқа һеч қаидиләр
йоқтур. ■

Рәбниң дәстихини тоғрилиқ

17 Амма һазир демәкчи болған иш, йәни силәр
жиғилған сорунларға кәлсәк, униңда силәрни
тәриплимәймән; чүнки жиғилғиниңларниң
нәтиҗиси пайдилиқ әмәс, бәлки зиянлиқ
болуватиду.
18 Чүнки биринчидин, силәр җамаәттә
жиғилғиниңларда, араңларда гуруһларға
бөлүнүшләр болғанлиғини аңлидим; бу гәпкә
қисмән ишәндим.
19 Араңларда бөлүнүшләр пәйда болмай қалмайду.
Ундақ болмиғанда араңларда кимниң лаяқәтлик
болғанлиғини көрүвалғили болмайтти. □ ■
20 Силәр бир йәргә җәм болғиниңларда, силәр
һәқиқәтән «Рәбниң зияпити»дин йемәйсиләр. ■

■ **11:16** 1Тим. 6:4. □ **11:19 «Араңларда бөлүнүшләр пәйда болмай қалмайду...»** — аз болмиған алимлар Павлусниң бу җүмлиси кинайилик, Коринтлиқларни тәнқид қилидиған алаһидә сөзләр, дәп қарайду. Бизму мошу көзқарашқа майилмиз; чүнки Инҗилда тилға елинған башқа җамаәтләр арисида әһвал ундақ әмәс еди; эксичә, уларниң бирлиги хелә күчлүк еди (мәсилән, Филиппи шәһиридики җамаәттә). Қандақла болмисун, мәлум җамаәттики ишәнгүчиләрниң көпинчиси Коринттики җамаәттәк «Рохқа тәвә» әмәс, бәлки «әткә тәвә», «етиқатта бовақлар» болса, ундақта «бөлүнүшләр» пәйда болмай қалмайду. Бундақ әһвал һәқиқәтән Рәбниң йолини издигүчиләргә көпрәк бесим берип, уларниң Роһида тезла өстүрүлүши муһим бир түрткә болиду. ■ **11:19** Мат. 18:7; Луқа 17:1; Рос. 20:30; 1Юһа. 2:19. ■ **11:20** Луқа 22:14-20.

21 Чүнки йегиниңларда һәр бириңлар башқиларниң
йейишини күтмәйла өзүңлар елип кәлгән ғизани
йәверисиләр-дә, бириси ач қалиду, йәнә бириси мәс
болуп кетиду. □
22 Йәп-ичишкә өз өйлириңлар йоқму? Худаниң
җамаитини көзгә илмай, йоқсулларни хиҗаләткә
қоймақчимусиләр? Силәргә немә десәм
болар? Силәрни тәрипләмдимән? Яқ, силәрни
тәриплимәймән.□
23 Чүнки мән силәргә *Рәбниң зияпити тоғрилиқ*
йәткүзгәнлиримни өзүм Рәбдин тапшурувалғанмән;
демәк, Рәб Әйсаға сатқунлуқ қилинған кечидә у
қолиға нан елип, ■
24 тәшәккүр ейтқандин кейин уни уштуп: «Мана,
силәргә аталған Мениң теним; буни Мени әсләп
туруш үчүн мошундақ қилиңлар» — деди.
25 Шуниңдәк, ғизадин кейин у җамни қолиға елип:
«Мана, бу җамдики шарап қенимда болған «йеңи
әһдә»дур; һәр қетим буниңдин ичкиниңларда, Мени

□ **11:21 «Чүнки йегиниңларда һәр бириңлар башқиларниң йейишини күтмәйла өзүңлар елип кәлгән ғизани йәверисиләр-дә, бириси ач қалиду, йәнә бириси мәс болуп кетиду»** — расулниң сөзлиригә қариғанда, Коринт етиқатчилар җамаитиниң жиғинлирида пат-пат «ортақ зияпәт»ни тутатти, шуниң билән бир вақитта «Рәбниң зияпити»ни йейәтти («Йәһ.» 12ни көрүң). Лекин бай қериндашлар өз мол тамақлири алғач өзиниң байлиқлирини көз-көз қилип көрситәтти, башқа кәмбәғәл қериндашлар билән ортақлашмайтти. «Зияпәт» қалаймиқан болғачқа, «Рәбниң зияпити»ниң өзи көзгә илинмай болуп қелип, Рәбниң намиға номус кәлтүргән еди. □ **11:22 «Йәп-ичишкә өз өйлириңлар йоқму? Худаниң җамаитини көзгә илмай, йоқсулларни хиҗаләткә қоймақчимусиләр?»** — бәзи етиқатчилар җәм болуп олтарған сорунларда көп ғизаларни елип келип йесә, ғизасиз қериндашлири әлвәттә хиҗил болуп қалиду. ■ **11:23** Мат. 26:26; Мар. 14:22; Луқа 22:19.

әсләп туруш үчүн шундақ қилиңлар» — деди. □
26 Чүнки силәр һәр қетим бу нандин йегән, бу
жамдин ичкән болсаңлар, таки Униң қайтип
келишигичә силәр Рәбниң өлүмини жакалиған
болисиләр. ■
27 Шуниң үчүн, кимки лаяқәтсиз һалда бу нанни йесә
яки Рәбниң жамидин ичсә, Рәбниң тени һәм қениға
нисбәтән гунакар болиду. ■
28 Шуниң үчүн һәр бирси бу ишлар үстидә өз-өзини
тәкшүрүп, андин нандин йесун, жамдин ичсун. ■
29 Чүнки *Рәбниң* тенини пәриқ әтмәй туруп йегүчи вә
ичкүчи һәр ким өзигә һөкүм-жазани йәткүзүп йәп-
ичиду. □
30 Бу сәвәптин араңлардики нурғун адәмләр
зәиплишип кесәл болди, һәтта хелә бир қисми *өлүмдә*
ухлап қалди. □
31 Лекин әгәр өз үстимизни тәкшүрүп һөкүм
чиқарған болсақ, бешимизға *Рәбниң* һөкүм-жазаси
чүшүрүлмәйдиған болиду. ■

□ **11:25 «... Мана, бу жамдики шарап қенимда болған «йеңи әһдә»дур»** — «йеңи әһдә» Тәврат, «Йәр.» 31:31-34дә бешарәт берилгән. ■ **11:26** Юһ. 14:3; Рос. 1:11. ■ **11:27** Чөл. 9:10,13; Юһ. 6:51,63,64; 13:27; 1Кор. 10:21. ■ **11:28** 2Кор. 13:5. □ **11:29 «... Рәбниң тенини пәриқ әтмәй туруп йегүчи вә ичкүчи һәр ким өзигә һөкүм-жазани йәткүзүп йәп-ичиду»** — «Рәбниң тенини пәриқ әтмәслик» дегәнликниң бәлким икки хил тәрәплимиси болуши мүмкин: (1) өзини «Мән Рәбниң тенидики бир әза, башқа қериндашларму шундақ» дәп билип йәтмәй, «Рәбниң тени»дики қериндашларни көзгә илмаслиқ (21-22-айәтләрни көрүң); (2) «Рәбниң зияпити Рәббимизниң биз үчүн қурбан қилған тенини ипадиләйду» дәп билип йәтмәсилик. □ **11:30 «һәтта хелә бир қисми өлүмдә ухлап қалди»** — «ухлап қалди» дегән сөз өлүшни көрситиду. Инжил бойичә етиқатчиларға нисбәтән өлүш пәқәт вақитлиқ ухлаш, халас. ■ **11:31** Зәб. 31:5; Пәнд. 18:17.

32 Амма гәрчә үстимизгә Рәб тәрипидин һөкүм-
җазалар чүшүрүлгән болсиму, әмәлийәттә бу Униң
бизгә чүшүргән «тәрбийә җазаси»дур; буниңдин
мәхсәт, бизниң бу дуния билән бирликтә һалакәткә
һөкүм қилинмаслиғимиз үчүндур.
33 Шуңа, и қериндашлар, *Рәбниң зияпитидә* йейишкә
җәм болғиниңларда, *һәммәйлән толуқ кәлгичә* бир-
бириңларни күтүңлар.
34 Бириси ач қосақ болса авал өйидә йәп кәлсун;
шундақ қилип силәрниң җәм болушуңлар өзүңларға
һөкүм-җаза йәткүзмәйдиған болиду. Қалған башқа
мәсилиләрни болса, мән барғинимда тәртипкә
салимән.

12

Роһий илтипатлар

1 Амма и қериндашлар, роһий илтипатларға кәлсәк,
силәрниң улар тоғрилиқ билмәй қелишиңларни
халимаймән.□
2 Силәр таипиләрниң арисида болған вақтиңларда
һәр хил йолларға башлинип, гас-гача бутларға
чоқунушқа аздурулуп кәткиниңларни билисиләр.
3 Шуңа мән силәргә уқтуримәнки, һеч ким Худаниң
Роһида туруп: «Әйсаға ләнәт!» демәйду вә һәр
қандақ бири Муқәддәс Роһта болмай туруп «Әйса
Рәбдур!» дәп ейталмайду.■

□ **12:1 «роһий илтипатларға кәлсәк...»** — «роһий илтипатлар» дегәнләр Муқәддәс Роһ ата қилған, мошу бабта «тәбиәттин ташқири» мөҗизилик қабилийәтләрни көрситиду. ■ **12:3** Мар. 9:39; Юһ. 13:13; 1Кор. 8:6.

4 Амма илтипатлар хилму-хил, лекин Роһ болса
бирдур.□ ■
5 Хизмәтләр болса һәр хил, амма *биз хизмитини*
қилидиған Рәб бирдур.
6 Ишләш йоллири һәр хил, амма һәммәйләндә һәммә
ишни вуҗудқа чиқарғучи Худа бирдур.
7 Амма һәммәйләнниң мәнпәәти үчүн һәр биригә
Роһниң намайән болуши беғишлиниду.
8 Чүнки Роһ арқилиқ биригә даналиқ йәткүзгүчи сөз,
йәнә биригә шу охшаш Роһ арқилиқ хәвәр йәткүзгүчи
сөз тәқсим қилиниду;□
9 йәнә охшаш Роһ арқилиқ башқа биригә алаһидә
ишәш, йәнә биригә охшаш Роһ арқилиқ *кесәлләрни*
сақайтиш илтипатлири, □
10 бирәвға мөҗизиләрни яритиш тәқсим қилиниду;
бирәвға вәһий-бешарәт бериш; бирәвға һәр хил
роһларни пәриқ етиш, бирәвға намәлум тилларда
сөзләш, йәнә бирәвға намәлум тилларни тәрҗимә
қилиш илтипати тәқсим қилиниду. □
11 Амма бу ишларниң һәммисини жүргүзгүчи охшаш
шу бир Роһтур, У һәр биригә Өзи лайиқ көрүп, айрим-
айрим тәқсим қилип бериду.■

□ **12:4 «Амма илтипатлар хилму-хил, лекин Роһ болса бирдур»** — «Роһ» дегән Худаниң Роһи, Муқәддәс Роһ. ■ **12:4** Рим. 12:6; 1Пет. 4:10. □ **12:8 «... Роһ арқилиқ биригә даналиқ йәткүзгүчи сөз, йәнә биригә шу охшаш Роһ арқилиқ хәвәр йәткүзгүчи сөз тәқсим қилиниду»** — бу икки илтипат вә төвәндики йәнә йәттә «роһий илтипат» тоғрилиқ «қошумчә сөз»имизни көрүң. □ **12:9 «кесәлләрни сақайтиш илтипатлири»** — грек тилида «сақайтишларниң илтипатлири» — демәк, Муқәддәс Роһниң мөҗизилик сақайтиш йоллири бир хилла әмәс. □ **12:10 «вәһий-бешарәт бериш»** — грек тилида: «пәйғәмбәрлик сөз қилиш». «қошумчә сөз»имизни көрүң. ■ **12:11** Рим. 12:3, 6; 1Кор. 7:7; 2Кор. 10:13; Әф. 4:7.

12 Чүнки инсаний тән бир болсиму нурғун әзалири
болғинидәк, шундақла әзалири нурғун болсиму өз
ара қошулуп бир тән болғандәк, Мәсиһ Өзиму һәм
шундақтур. ■
13 Чүнки һәммимиз, мәйли Йәһудийлар болсақму,
Грекләр болсақму, қуллар болсақму, һөрләр
болсақму, бир Роһта бир тәнгә киришкә
чөмүлдүрүлдуқ вә бир Роһтин ичишкә несип
қилиндуқ. ■
14 Чүнки тән бирла әзадин әмәс, бәлки көп әзалардин
тәркиб тапиду.
15 Әгәр пут: «Мән қол болмиғиним үчүн мән тәнгә
тәвә әмәсмән» десила, ундақта у һәқиқәтән тәнгә тәвә
әмәс боламду?
16 Қулақ: «Мән көз әмәс, шуңа мән тәнгә тәвә
әмәсмән» десила, ундақта у һәқиқәтән тәнгә тәвә
әмәс боламду?
17 Пүтүн тән көзла болса, ундақта аңлаш сезимимиз
нәдин болиду? Пүтүн тән қулақла болса, ундақта
пураш сезимимиз нәдин болиду?
18 Һалбуки, Худа Өзигә лайиқ көргән тән әзалириниң
һәр бирини айрим-айрим өз жайиға орунлаштурған;
19 әгәр уларниң һәммиси охшаш әза болса, ундақта
уни қандақму тән дегили болатти?
20 Әндиликтә әзалар көп, тән болса бирдур.
21 Көз қолға: «Мениң саңа еһтияжим чүшмәйду!»
дейәлмәйду; яки баш болса путларға: «Мениң
силәргә еһтияжим чүшмәйду!» дейәлмәйду.
22 Дәл әксичә, тәндики ажиз-әрзимәс дәп көрүнгән
әзалар кам болса болмайду;
23 вә һәм тәндики биз етиварсиз дәп һесаплиған

■ **12:12** Рим. 12:4, 5; әф. 4:16. ■ **12:13** Гал. 3:28.

әзаларға болса, техиму көпрәк етивар қилимиз;
шундақла искәтсиз дәп қаралған әзалиримиз техиму
искәтлик қилиниду;
24 әслидә яришимлиқ болған әзалиримизға болса
шундақ қилишниң һаҗити йоқ. Амма Худа пүтүн
тәнни шундақ бирләштүргәнки, У етиварсиз дәп
һесапланған әзаларға техиму көп етивар бериду.
25 Буниңдин мәхсәт тәндә һеч бөлүнүшләр
болмаслиғи, бәлки барлиқ әзалар өз ара охшаш
көйүмчанлиқта болуши үчүндур.
26 Бир әза җапа-дәрд тартса, барлиқ әзалар униң
билән тәң җапа-дәрд тартиду; бир әзаға шәрәп кәлсә,
барлиқ әзалар униң билән тәң шатлиниду.
27 Әнди силәр Мәсиһниң тенидурсиләр, һәр
бириңлар Униң айрим-айрим әзасидурсиләр. ■
28 Худа җамаәттә мошундақларни орунлаштурған:
— авал расулларни, андин пәйғәмбәрләрни,
үчинчи болуп тәлим бәргүчиләрни; андин мөҗизә
көрсәткүчиләрни, андин түрлүк кесәлләрни
сақайтиш илтипатлириға егә болғанларни, ярдәм
бәргүчиләрни, йетәкчилик қилғучиларни, һәр хил
намәлум тилларда сөзләйдиғанларни тайинлап
орунлаштурғандур. □ ■
29 Һәммәйлән расулму? Һәммәйлән пәйғәмбәрму?
Һәммәйлән тәлим бәргүчиму? Һәммәйлән мөҗизә

■ **12:27** Рим. 12:5; Әф. 1:23; 4:12; 5:23; Кол. 1:24. □ **12:28 «авал расулларни, андин пәйғәмбәрләр...»** — «Тәврат дәвридики пәйғәмбәрләр» вә «Инҗил дәвридики пәйғәмбәрләр» тоғрилиқ «қошумчә сөз»имизни көрүң. **«намәлум тиллар»** — «роһий тиллар» дәпму атилиду. Чүнки бу тилларни Худаниң Роһи инсанниң роһиға тапшуриду; бәзи вақитларда биз уларни «карамәт тил», «натонуш тил», «ғәйрий тил» дәпму атаймиз, чүнки бу тил сөзлигүчи вә аңлиғучиларға чүшинишлик әмәс; «тәбиәттин ташқири» болған бу хил тилни «дуа тили» дәп тәриплисәкму болиду. ■ **12:28** Әф. 2:20; 4:11.

көрсәткүчму?
30 Һәммәйләндә сақайтиш илтипатлири барму?
Һәммәйлән намәлум тилларда сөзләмду?
Һәммәйлән намәлум тилларни тәрҗимә қилаламду?
31 Амма силәр чоңрақ илтипатларни тәқәзза болуп
қоғлаңлар; һалбуки, мән һазир силәргә һәммидин
әвзәл бир йолни көрситип берәй.

13

Меһир-муһәббәт һәммидин улуқ

1 Мән әгәрдә бу дунийдики кишиләр сөзләватқан
һәр хил тиллар һәтта пәриштиләрниң тиллири
биләнму сөзләләйдиған болсамму, бирақ мән меһир-
муһәббәтсиз болсам, у чағда мән пәқәт бир «даң-даң»
қилидиған мис даң, бир «чаң-чаң» қилидиған чаң
болуп қалимән, халас.□
2 Әгәр мән пәйғәмбәрлик қилалисам, барлиқ сирлар,
барлиқ билимләрни чүшинип болған болсамму, һәм
шуниң билән бир вақитта тағларни йөткәлигидәк
толуқ ишәштә болсамму, амма мәндә меһир-
муһәббәт болмиса, ундақта мән һеч нәрсә болмиған
болимән.■
3 Әгәр барлиқ мал-мүлкүмни сәдиқигә атап һәм
тенимни *Худаниң йолида* қурбанлиқ сүпитидә

□ **13:1 «Мән әгәрдә бу дунийдики кишиләр сөзләватқан һәр хил тиллар һәтта пәриштиләрниң тиллири биләнму сөзләләйдиған болсамму...»** — демәк, «шундақ интайин күчлүк роһий илтипат мәндә болсиму,...». Бу айәттин йәнә шундақ дейәләймизки, һәқиқәтән Худадин кәлгән һәр бир «намәлум тил» әмәлийәттә дунийдики мәлум бир милләтниң тили яки пәриштиләрниң тилидур. ■ **13:2** Мат. 7:22; 17:20; 21:21; Мар. 11:23; Луқа 17:6; Рим. 12:7.

көйдүрүлүшкә сунған тәғдирдиму, амма мәндә йәнила меһир-муһәббәт болмиса, ундақта мениң һеч қандақ пайдам йоқ болған болиду.
4 Муһәббәт сәвир-тақәтлик болуш һәм меһриванлиқтур;
Муһәббәт һәсәтхорлуқ қилмайду:
Муһәббәт өзини махтимайду,
Тәкәббурлуқ қилмайду,■
5 Номуссизлиқ қилмайду,
Өз мәнпәәтини көзләп жүрмәйду,
Териктүрүлмәйду,
Көңлидә өчмәнлик сақлимайду;■
6 Һәққанийсизлиқтин хошал болмайду,
Бәлки әмәлийәттин, һәқиқәттин хошал болиду;■
7 һәммә ишта қосиғи кәңлик қилиду, һәммигә
йүзлинип *Худаға* ишиниду, һәммә ишқа үмид
бағлайду, һәммигә чидайду.□
8 Меһир-муһәббәт һәргиз ахирлашмайду.
Бешарәтләр болса, карға кәлмәйду: «намәлум
тиллар» болса, түгәйду: *мөҗизилик* билимләрму
карға кәлмәйду.
9 Чүнки бизниң билидиғанлиримиз қисмән, бешарәт
беридиғанлиримиз қисмән;
10 лекин мукәммәллик кәлгәндә, қисмәнлик
йоқилиду.
11 Мән кичигимдә балиларчә сөзлидим, балиларчә
ойлидим, балиларчә һесаплидим; чоң болғинимда,
мән балилиқни ташлидим.

■ **13:4** Пәнд. 10:12; 1Пет. 4:8. ■ **13:5** 1Кор. 10:24; Фил. 2:4. ■ **13:6** 2Юһа. 4. □ **13:7 «һәммә ишта қосиғи кәңлик қилиду...»** — яки «һәммә ишни япиду...» — демәк, мумкин болса башқиларниң сәһвәнлик-гуналирини читқа яймайду.

12 Чүнки биз һазир бир тутуқ деризидин мужмәл
һалда көримиз, лекин шу чағда йүзму-йүз көримиз:
Һазир мән қисмән тонуймән, шу чағда мән *Худа* мени
тонуп келиватқандәк тонуймән.■
13 Һазир ишәш, үмүт, меһир-муһәббәттин ибарәт бу
үч нәрсә турупту; булардин әң үстүн туридиғини
меһир-муһәббәттур.

14

«Роһий илтипатлар»дин қандақ пайдилиниш керәк

1 Меһир-муһәббәткә интилип уни қоғлишиңлар вә
һәм роһий илтипатларға, болупму бешарәт беришкә
интизар болуңлар.□
2 Чүнки намәлум тилда сөзләйдиған киши адәмләргә
әмәс, бәлки Худаға сөзләйду; аңлиғучилардин һеч
ким уни чүшәнмәйду, амма у Роһта сирлиқ ишларни
ейтип бериду.
3 Лекин бешарәт беридиған киши болса адәмләрниң
етиқатини қурушқа, уларни риғбәтләндүрүшкә вә
тәсәлли беришкә сөзләйду.
4 Намәлум тилда сөзлигүчи өз роһини қуриду; амма
бешарәт бәргүчи җамаәтниң *етиқатини* қуриду.□
5 Әндиликтә мән силәрниң һәммиңларниң намәлум
тилларда сөзлийәлишиңларни үмүт қилимән, лекин
бешарәт беришиңларни техиму үмүт қилимән.

■ **13:12** 2Кор. 3:18. □ **14:1 «бешарәт бериш»** — грек тилида «пәйғәмбәрлик сөз қилиш» дегән сөз билән ипадилиниду. «Тәврат дәвридики пәйғәмбәрләр» вә «Инҗил дәвридики пәйғәмбәрләр» тоғрилиқ қошумчә сөз»имизни көрүң. □ **14:4 «Намәлум тилда сөзлигүчи өз роһини қуриду»** — грек тилида «намәлум тилда сөзлигүчи өзини қуриду». 14-айәтни көрүң.

Намәлум тилда сөзлигүчи сөзини тәрҗимә қилмиса,
җамаәтниң етиқат қурулушида бешарәт бәргүчи
униңдин улуқ болиду.
6 Қериндашлар, мән йениңларға келип, намәлум
тиллардила сөзлигиним билән мәлум вәһий, билим,
бешарәт яки тәлимни йәткүзмисәм, мән силәргә
немә пайда тәккүзимән?□
7 Һәтта аваз чиқиралайдиған җансиз нәрсиләр,
мәйли нәй болсун, чилтар болсун шундақ; уларниң
аһаңлириниң бир-биридин пәрқи болмиса, уларда
челинған пәдә қандақму пәриқ етилсун?
8 *Җәң* канийиму бәлгүлик бир аһаңда челинмиса, ким
җәңгә һазирлансун?
9 Шуниңдәк силәр тилда еник чүшинәлигидәк
сөз қилмисаңлар, немә демәкчи болғиниңларни
ким чүшинәләйду? Силәр һаваға гәп қилғандәк
болисиләр.
10 Җаһанда, шүбһисизки, хилму-хил тил-авазлар бар
вә уларниң һеч қайсиси мәнасиз әмәс;
11 әгәр әнди мән мәлум аваз-тилниң мәнасини
билмисәм, мән сөзлигүчигә нисбәтән ят вә у маңа
нисбәтән ят болиду.
12 Әһвал силәрдиму шундақ. Шуңа, силәр роһий
илтипатларға қизғинлиқ билән интилгән екәнсиләр,
җамаәтниң етиқатини қуридиған илтипатларға бай
болушқа интилиңлар.
13 Шуңа, намәлум тилда сөзләйдиған киши
сөзлигәнлирини тәрҗимә қилип берәләйдиған
болсам дәп дуа қилсун.
14 Чүнки намәлум тилда дуа қилғинимда, роһум

□ **14:6 «мәлум вәһий, билим, бешарәт яки тәлим...»** — булар чүшинишлик сөзләр билән йәткүзүлүши керәк, әлвәттә.

дуа қилиду, лекин әқил-идракимдин болса мевә чиқмайду.
15 Ундақта қандақ қилиш керәк? Мән бәзидә роһум билән дуа қилимән, һәм бәзидә әқил-идраким биләнму дуа қилимән; мән бәзидә роһум билән мәдһийә нахшилирини ейтимән, һәм бәзидә әқил-идраким биләнму мәдһийә нахшилирини ейтимән; ■
16 болмиса, пәқәт роһуң биләнла мәдһийә оқусаң, ишләткән *тилиңни* билмигәнләрниң қатарида олтарғучи тәшәккүруңгә қандақму «Амин» дейәлисун? Чүнки у ейтқиниңни чүшәнмәйду.
17 Сән дәрһәқиқәт тәшәккүрни яхши ейтисән, амма йениңдики аңлиғучиниң етиқати қурулғини йоқ.
18 Мән бундақ намәлум тилларда шәхсән һәммиңлардин көп сөзләйдиғанлиғим үчүн Худаға тәшәккүр ейтимән;
19 һалбуки, җамаәттә болғанда, намәлум тилда түмән еғиз сөзлигинимдин көрә, башқиларға тәлим-тәрбийә берәлигидәк чүшинишлик сөздин бәш еғизла сөзләлисәм дәймән. □
20 Қериндашлар, әқил-һошуңларда бала болмаңлар; яманлиқ җәһәтидә бовақ болуңлар, амма әқил-һошуңларда пишқәдәм болуңлар.■
21 Тәвратта: «Чәт тиллиқларниң сөзи вә ят адәмләрниң ләвлири арқилиқ Мән мошу хәлиққә гәп қилимән; лекин шундақ болсиму улар йәнила Маңа қулақ салмайду — дәйду Пәрвәрдигар» дәп

■ **14:15** Әф. 5:19; Кол. 3:16. □ **14:19 «башқиларға тәлим-тәрбийә берәлигидәк чүшинишлик сөздин...»** — грек тилида «башқиларға тәлим-тәрбийә берәлигидәк зеһним билән (сөзлинидиған) сөздин...» дәп ипадилиниду. ■ **14:20** Мат. 18:3; 19:14; Әф. 4:14; 1Пет. 2:1, 2.

пүтүлгәндур. □ ■
22 Шуңа «намәлум тиллар» болса бир аламәт
бәлгүдур; етиқатчиларға әмәс, бәлки етиқатсизларға
аламәт бәлгүдур; вәһий-бешарәтләр болса,
етиқатсизлар үчүн әмәс, бәлки етиқатчилар үчүн
болиду.
23 Шуниң үчүн пүткүл җамаәт бир йәрдә җәм
болғанда, һәммиси өз алдиға бундақ намәлум
тилларда сөзләвәрсә вә садда яки етиқатсиз кишиләр
кирип қалса, улар һәммиңларни сараң болуп
қапсиләр дейишмәмду?
24 Амма һәммиңлар вәһий-бешарәт йәткүзсәңлар,
етиқатсиз яки садда киши араңларға кирип қалса,
һәммиңлар тәрипидин униң гуналириға тәнбиһ
берилиду, һәммиңлар тәрипидин униң гунакар
екәнлиги көрситилиду; □
25 қәлбидики сирлар ашкарә қилинғанда, у өзини
йәргә ташлап: — «Худа һәқиқәтән араңлардидур» дәп
Худаға сәҗдә қилиду.

Җамаәт әмәл қилишқа тегишлик қаидиләр

26 Әнди қериндашлар, қандақ қилишимиз керәк?
Силәр бир йәргә җәм болғиниңларда, һәр
бириңларда *бир илтипат* болиду; бирисидә мәдһийә
нахшиси, бирисидә тәлим, бирисидә намәлум тил,
бирисидә вәһий, бирисидә намәлум тилниң йешими

□ **14:21 «Чәт тиллиқларниң сөзи вә ят адәмләрниң ләвлири арқилиқ Мән мошу хәлиққә гәп қилимән; лекин шундақ болсиму улар йәнила Маңа қулақ салмайду — дәйду Пәрвәрдигар»** — «Йәш.» 28:11-12. ■ **14:21** Қан. 28:49; Йәш. 28:11-12. □ **14:24 «һәммиңлар вәһий-бешарәт йәткүзсәңлар...»** — «намәлум тиллар» вә «вәһий-бешарәтләр»ниң «аламәт бәлгү» болуши тоғрилиқ «қошумчә сөз»имизни көрүң.

болиду. Һәммә ишлар етиқатниң қурулуши үчүн болсун.
27 Намәлум тилда сөзлигүчиләр болуп қалса, иккиси яки әң көп болғанда үчи нөвәт билән сөзлисун вә бириси уларниң ейтқанлирини өрисун.
28 Амма *жамаәттә* өригүчи болмиса, у сүкүт қилсун; өз-өзигә вә Худаға ейтсун.
29 Вәһий-бешарәт йәткүзгүчиләр болса, икки-үчи сөзлисун; қалғанлар гәплириниң вәзнини дитлап турсун;
30 Амма олтарғанлар арисидин башқа бир кишигә мәлум бир вәһий берилсә, сөзләватқан киши сөзини тохтитип нөвәтни униңға бәрсун.
31 Чүнки һәммиңлар бир-бирләп вәһий-бешарәт йәткүзсәңлар болиду; шуниң билән һәммәйлән үгиниду, һәммәйлән риғбәтлиниду.
32 Пәйғәмбәрләрниң өз роһлири пәйғәмбәрләрниң өзлиригә итаәт қилиду. □
33 Чүнки Худа қалаймиқанчилиқ туғдурғучи әмәс, бәлки тинич-хатирҗәмлик бәргүчидур. Барлиқ муқәддәс бәндиләрниң җамаәтлиридә шундақ тәртип бар.
34 Араңлардики аяллар җамаәтләрдә сүкүттә олтарсун; уларниң сөзлишигә рухсәт қилинмиған; Тәврат қанунида бәлгүләнгәндәк, улар *тәртипкә*

□ **14:32 «Пәйғәмбәрләрниң өз роһлири пәйғәмбәрләрниң өзлиригә итаәт қилиду»** — бу интайин муһим бир сөз. Демәк, Муқәддәс Роһ һәр қандақ роһий илтипатларни йәткүзгәндә, У һәргиз илтипатни қобул қилғучи кишини уни дәрһал беихтияр һалда ипадиләшкә мәҗбурлимайду. Шуниң билән вәһий-бешарәт йәткүзидиған кишиләр бир-бирини күтүп нөвәт билән сөзлисә болиду.

бойсунсун. □ ■
35 Амма улар мәлум ишни билмәкчи болса, өйидә
өз әрлиридин сорисун; аялниң җамаәттә сөзлиши
уятлиқ иштур.□
36 Худаниң сөз-калами силәрдин башланғанму?! Яки
ялғуз силәргила йетип кәлгәнму?!
37 Бириси өзини вәһий-бешарәтчи яки роһий киши
дәп саниса, у силәргә һазир язған бу сөзүмниң
һәқиқәтән Рәбниң әмри екәнлигини етирап қилсун.
38 Бириси буни етирап қилишни халимиса, у етирап
қилинмайду. □
39 Шуниң үчүн, и қериндашлар, вәһий-бешарәтләрни
йәткүзүшкә тәлмүрүп интилиңлар, шундақла
намәлум тилларда сөзләшни чәклимәңлар.
40 *Хуласә қилип ейтқанда*, һәр бир иш чирайлиқ,
тәртиплик қилинсун.

15

□ **14:34 «Араңлардики аяллар җамаәтләрдә сүкүттә олтарсун; уларниң сөзлишигә рухсәт қилинмиған; Тәврат қанунида бәлгүләнгәндәк, улар тәртипкә бойсунсун»** — бу йолйоруқ қиз-аяллар пүтүнләй сүкүт қелиши керәк, дегәнлик әмәс; чүнки жуқурида (11:2-11) у қиз-аялларниң җамаәттә дуа қилиши вә вәһий-бешарәт йәткүзүшидики бәлгүлимиләр тоғрилиқ ейтип бәрди. «Қошумчә сөз»имизни көрүң. ■ **14:34** Яр. 3:16; Әф. 5:22; Кол. 3:18; 1Тим. 2:12; Тит. 2:5; 1Пет. 3:1. □ **14:35 «Амма улар (аяллар) мәлум ишни билмәкчи болса, өйидә өз әрлиридин сорисун; аялниң җамаәттә сөзлиши уятлиқ иштур»** — 34-айәттики изаһатни көрүң. Мәнаси бәлким: «Җамаәттики тәртипни бузуп сөзләш аялларға ярашмайду» дегәнлик болуши мүмкин. □ **14:38 «Бириси буни етирап қилишни халимиса, у етирап қилинмайду»** — башқа бир хил тәрҗимиси: «Бириси буни билип йетишни халмиса, у билимсиз қалсун».

Тирилиш

1 Амма, и қериндашлар, мән силәргә әслидә
йәткүзгән хуш хәвәрни баян қилмақчимән; силәр
бу хуш хәвәрни қобул қилған вә униңда чиң
туруватисиләр;
2 мән силәргә йәткүзгән хуш хәвәр болған
каламда чиң турған болсаңлар, — (ишәнгиниңлар
бекарға кәтмигән болса) — силәр униң арқилиқ
қутқузулуватисиләр.□ ■
3 Чүнки мән өзүмгә аманәт қилинғанлирини әң
зөрүр иш сүпитидә силәргиму тапшурдум; йәни,
Тәврат-Зәбурда алдин-ала ейтилғинидәк, Мәсиһ
гуналиримиз үчүн өлди;■
4 У дәпнә қилинди; вә үчинчи күни йәнә Тәврат-
Зәбурдә алдин-ала ейтилғинидәк тирилдүрүлди;■
5 У Кефасқа, андин он иккиләнгә көрүнди;□ ■
6 андин У бир сорунда бәш йүздин артуқ қериндашқа
көрүнди; уларниң көпинчиси бүгүнки күндә тирик,
амма бәзилири өлүмдә ухлаватиду;

□ **15:2 «ишәнгиниңлар бекарға кәтмигән болса...»** — адәмниң хуш хәвәргә ишиниши «бекарға кетиш»иму мүмкинму? Бу бабта бир мисал көрситилиду; бириси хуш хәвәрниң муһим бир нуқтисини қобул қилмиған болса (бу нуқта униңға яқмиған, яки у уни үгинишни халимиған болса), ундақта бу хуш хәвәрни инкар қилғанға баравәр; демәк, шу ишәнгүчи адәм, гәрчә «ишәнгән болсиму», толуқ ишәнмигәчкә, ишиниш йоли бекарға кетиду. Шуңа ахирда һеч қандақ нәтиҗә чиқмайду. ■ **15:2** Рим. 1:16; 1Кор. 1:21. ■ **15:3** Йәш. 53:7; Дан. 9:24,26; 1Кор. 5:7; 1Пет. 2:24. ■ **15:4** Зәб. 15:10; Йәш. 53:8, 9; Юн. 2:1; Мат. 12:40. □ **15:5 «Кефас»** — йәни расул болған Симон Петрус. **«он иккиләнгә»** — он икки расулға көрүнгән, демәкчи. «он иккиләнгә» бәлким Маттияни өз ичигә елиши мүмкин («Рос.» 1:26). ■ **15:5** Луқа 24:34; Юһ. 20:19; Рос. 10:41.

7 У Яқупқа, андин расулларниң һәммисигә көрүнди;□
8 Һәммисидин кейин У худди вақитсиз туғулған
бовақтәк болған маңиму көрүнди.□ ■
9 Чүнки мән расуллар арисидики әң төвинимән,
расул дәп атилишқа лайиқ әмәсмән; чүнки мән
Худаниң җамаитигә зиянкәшлик қилғанмән. ■
10 Лекин һазир немила болсам Худаниң меһри-
шәпқити арқилиқ болдум; Униң маңа көрсәткән
шу меһри-шәпқити бекарға кәтмиди; чүнки мән
Худаниң хизмитидә барлиқ расуллардин бәкрәк
җапалиқ ишлигәнмән; әмәлийәттә ишлигүчи мән
әмәс, бәлки мән билән биллә болған Худаниң меһри-
шәпқитидур. ■
11 Демәк, мәйли мән яки башқа *расуллар* болсун,
һәммимизниң йәткүзгәнлири охшаш болуп, у дәл
силәр ишинип қобул қилған хуш хәвәрдур.
12 Амма Мәсиһ өлгәнләр ичидин тирилдүрүлгән дәп
җакаланған болса, қандақму араңлардики бәзиләр
өлгәнләрниң тирилиши дегән йоқ иш, дәйду?
13 Амма өлгәнләрниң тирилиши дегән йоқ иш болса,
Мәсиһниң тирилишиму йоқ иш болған болатти.
14 Шуниңдәк әгәр Мәсиһ өлүмдин тирилгән болмиса,
җакалиған хәвиримиз беһудә болған, силәрниң
етиқатиңларму беһудә болған болатти.
15 Һәтта бизму Худа тоғрисидики ялған гувачилар
болған болаттуқ — чүнки биз Худаниң Мәсиһни
өлүмдин тирилдүргәнлигигә гувалиқ бәрдуқ.

□ **15:7 «У Яқупқа ... Көрүнди»** — Яқуп Мәсиһ Әйсаниң чоң иниси, кейин у расул болған. Инҗил «Юһ.» 5:7ни көрүң). □ **15:8 «Худди вақитсиз туғулған бовақтәк болған маңа...»** — « вақитсиз туғулған бовақтәк болған мән...» тоғрилиқ «қошумчә сөз»имизни көрүң. ■ **15:8** Рос. 9:3,17; 23:11; 1Кор. 9:1; 2Кор. 12:2. ■ **15:9** Әф. 3:8; Рос. 8:3; 9:1; 22:4; 26:9; Гал. 1:13; 1Тим. 1:13. ■ **15:10** 2Кор. 11:23; 12:11.

Әгәр һәқиқәтән өлүмдин тирилиш болмиса, Худа Мәсиһниму өлүмдин тирилдүрмигән болатти.
16 Чүнки өлгәнләр қайта тирилдүрүлмисә, Мәсиһму тирилмигән болатти.
17 Мабада Мәсиһ тирилмигән болса, етиқатиңлар керәксиз болған, силәр техичә гуналириңларда жүрүватқан болаттиңлар,
18 шундақла Мәсиһтә өлүмдә ухлаватқанларму һалакәткә йүз тутқан болатти.
19 Әгәр үмүтүмизни пәқәт бу дунийдики һаятимиз үчүнла Мәсиһгә бағлиған болсақ, биз инсанлар арисидики әң бечарә адәмләрдин болған болимиз.□
20 Амма әмәлийәттә, Мәсиһ өлүмдә ухлиғанлар ичидә «һосулниң тунжа мевиси» болуп, өлүмдин тирилгәндур;□ ■
21 Чүнки бир инсан арқилиқ өлүм *аләмдә* пәйда болғинидәк, өлүмдин тирилишму бир инсан арқилиқ *аләмдә* пәйда болди. ■
22 Адаматимиздин болғанларниң һәммиси *униң түпәйлидин* өлүмгә мәһкүм болғанлиғиға охшаш, Мәсиһдә болғанларниң һәммиси *Униң түпәйлидин* өлүмдин һаятқа еришиду.
23 Амма һәммәйлән өз нөвәт-қатарида тирилиду;

□ **15:19 «үмүтүмизни пәқәт бу дунийдики һаятимиз үчүнла Мәсиһгә бағлиған болсақ...»** — яки «үмүтүмизни пәқәт бу дунийдики һаятимиздила Мәсиһгә бағлиған болсақ...».
□ **15:20 «һосулниң тунжа мевиси»** — алдин пишқан мевә жиғивелинғандин кейинму, башқа мевиләрниң чоқум пишидиғанлиғиға капаләтлик қилинғинидәк, Мәсиһниң тирилиши иман-ишәштә болуп аләмдин өткәнләрниңму һәққанийлиқта қайта тирилидиғанлиғиға капаләтлик қилиду. Тәврат бойичә «һосулниң тунжа мевиси» Худаға алаһидә атилатти (беғишлинатти) («Лав.» 23-бап, «Қан.» 18:4). ■ **15:20** Кол. 1:18; 1Пет. 1:3; Вәһ. 1:5.
■ **15:21** Яр. 2:17; 3:6; Рим. 5:12,18; 6:23.

тунжа һосулниң мевиси болған Мәсиһ биринчи;
иккинчиләр болса Мәсиһниң дунияға қайтип
кәлгинидә өзигә тәвә болғанлар.
24 Андин ахирәт болиду; шу чағда У барлиқ
һөкүмранлиқни, барлиқ һоқуқ вә һәр хил күчләрни
әмәлдин қалдуруп, падишалиқни Худа-Атиға
тапшуриду. □
25 Чүнки У барлиқ дүшмәнләрни *мәғлуп қилип* айиғи
астида қилғичә һөкүм сүрүши керәктур; ■
26 әң ахирқи йоқитилидиған дүшмән болса өлүм
өзидур.
27 Чүнки *Зәбурда* «*Худа* пүткүл мәвжудатни Униң
айиғи астиға бойсундурған» *дәп пүтүклүктур*.
Амма «пүткүл мәвжудат Униңға бойсундурулған»
дейилгинидә, рошәнки, шу «пүткүл» дегән сөз
«һәммини Униңға Бойсундурғузғучи»ниң өзини
ичигә алған әмәстур. □ ■
28 Амма һәммә Униңға бойсундурулғандин кейин,
Оғул һәммини өзигә бойсундурғучиға бойсуниду;
шуниң билән Худа һәмминиң һәммиси болиду.
29 Өлүмдин тирилиш болмиса, бәзиләрниң өлгәнләр
үчүн чөмүлдүрүлүшини қандақ чүшиниш керәк?
Өлгәнләр зади тирилмисә, кишиләр улар үчүн немә
дәп чөмүлдүрүлиду? □

□ **15:24 «Андин ахирәт болиду; шу чағда У барлиқ һөкүмранлиқни, барлиқ һоқуқ вә һәр хил күчләрни әмәлдин қалдуруп, падишалиқни Худа-Атиға тапшуриду»** — бу муһим айәт вә төвәндики айәтләр үстидә «қошумчә сөз»имиздә тохтилимиз. ■ **15:25** Зәб. 109:1; Рос. 2:34; Әф. 1:20; Кол. 3:1; Ибр. 1:13; 10:12. □ **15:27 «Чүнки Зәбурда «Худа пүткүл мәвжудатни униң айиғи астиға бойсундурған» дәп пүтүклүктур»** — «Зәб.» 8:7. ■ **15:27** Зәб. 8:7; Мат. 11:27; 28:18; Әф. 1:22; Ибр. 2:8. □ **15:29 «кишиләр ...өлгәнләр үчүн немә дәп чөмүлдүрүлиду?»** — чүшиниш қийин болған бу айәт тоғрилиқ «қошумчә сөз»имиздә тохтилимиз.

30 Бизләр немә дәп *һәр күни* һәр саатта хәвп-хәтәргә
дуч келип жүримиз?
31 Рәббимиз Мәсиһ Әйсада силәрдин пәхирлинишим
раст болғандәк, *и қериндашлирим*, мән һәр күни
өлүмгә дуч келимән. □
32 Әгәр инсанларниң нуқтиинәзиридин ейтқанда
«Әфәсус шәһиридә ваһший һайванлар билән
елиштим» десәм, өлгәнләр өлүмдин тирилмисә,
буниң маңа немә пайдиси? «Әтә бәрибир
өлүп кетидиған болғандин кейин, йәп-ичип
жүрүвалайли» дегән сөз йоллуқ болмамти? □ ■
33 Алданмаңлар; чүнки «Яман һәмраһлар әхлақни
бузиду». □
34 Һәққаний болуш үчүн ойғиниңлар, гунадин қол
үзүңлар; чүнки бәзилириңларда Худа тоғрилиқ
хәвәр йоқтур — буни ейтсам силәр үчүн уят әмәсму?

35 Бәлким бириси: «Өлүкләр қандақ тирилдүриләр?
Улар қандақ тән билән тириләр?» — дәп сориши
мүмкин. ■
36 И ахмақ киши, сениң териғиниң, өлмәй туруп

□ **15:31 «мән һәр күни өлүмгә дуч келимән»** — грек тилида «мән һәр күни өлимән». Толуқ айәтниң башқа бир хил ипадиләш усули: «Мән һәр күни өлүмгә дуч келиватимән. Бу раст! Қериндашлар, Рәббимиз Әйса Мәсиһниң силәрниң һаятиңларда (шундақ көп ишларни) қилғанлиғи билән пәхирләнгинимниң растлиғиға охшаш, бу сөзүмниңму һәргиз ялған йери йоқтур». □ **15:32 ««Әфәсус шәһиридә ваһший һайванлар билән елиштим» десәм...»** — Павлус Әфәсус шәһиридә хуш хәвәр йәткүзгәндә, бәзи адәмләр униңға қарши чиқип ваһший һайванлардәк һуҗум қилған болуши мүмкин. **«Әтә бәрибир өлүп кетидиған болғандин кейин, йәп-ичип жүрүвалайли»** — «Йәш.» 22:13. ■ **15:32** Йәш. 22:13; 56:12. □ **15:33 «Яман һәмраһлар әхлақни бузиду»** — бу сөзләр грек шаири Мәнандәрниңкидин елинған. ■ **15:35** Әз. 37:3.

қайтидин тирилмәйду. □ ■
37 Һәм сениң териғиниң, өсүмлүкниң тени әмәс,
бәлки униң яланач дени — мәсилән, буғдайниң яки
башқа бирәр зираәтниң дени, халас.
38 Вә кейин Худа Өз хаһиши бойичә униңға мәлум
бир тәнни бериду; шундақла уруқ данлириниң һәр
биригә өзиниң тенини ата қилиду.
39 Жаниварларниң әтлири болса бир-биригә
охшимайду; инсанларниң өзигә хас әтлири
бар, һайванларниң өзигә хас әтлири бар, учар-
қанатларниңму бар, белиқларниңму бар.
40 Асманда җисимлар бар, йәр йүзидиму җисимлар
бар; амма асмандикисиниң җула-шәриви башқичә,
йәр йүзидикисиниңму башқичә болиду;
41 Қуяшниң шан-шәриви бир хил, айниң шәриви
йәнә бир хил, юлтузларниң шан-шәриви йәнә бир
хилдур; чүнки юлтузлар шан-шәрәплиридә бир-
биридин пәриқлиниду.
42 Өлүмдин тирилиш һәм шундақтур. *Тән*
чириш һалитидә терилиду, чиримас һаләттә
тирилдүрүлиду; □ ■
43 Уятлиқ һаләттә терилиду, шан-шәрәп билән
тирилдүрүлиду; аҗиз һаләттә терилиду, амма күч-
қудрәт билән тирилдүрүлиду.
44 У тәбиәткә тәвә бир тән сүпитидә терилиду; роһқа
тәвә бир тән болуп тирилдүрүлиду; әслидә тәбиәткә

□ **15:36 «... қайтидин тирилмәйду»** — грек тилида «... җанландурулмайду». ■ **15:36** Юһ. 12:24. □ **15:42 «Қуяшниң шан-шәриви бир хил, айниң шәриви йәнә бир хил, юлтузларниң шан-шәриви йәнә бир хилдур; чүнки юлтузлар шан-шәрәплиридә бир-биридин пәриқлиниду (41-айәт). Өлүмдин тирилиш һәм шундақтур»** — демәк, тирилдүрүлгәндин кейинки тенимиз өлгәндин кейинки тенимизгә охшимайду. ■ **15:42** Дан. 12:3; Мат. 13:43.

тәвә бир «җанлиқ» тән болған болса, әнди роһий бир
тән болиду. □
45 Шуңа *Тәвратта* мундақ пүтүлгәнки: «Тунҗи инсан
Адәм атимиз тирик бир җан қилип яритилди»; амма
«ахирқи Адәм ата» болса һаятлиқ бәргүчи Роһ болди.
□ ■
46 Амма авал кәлгини роһий адәм әмәс, бәлки
«тәбиәткә тәвә болғучи» адәм еди, кейин «роһий
адәм» кәлди. □
47 Дәсләпки инсан болса йәрдин, тупрақтин
апиридә қилинған; иккинчи инсан болса асмандин
кәлгәндур; □
48 Тупрақтин апиридә қилинғини қандақ болған
болса, *униңдин болған* «тупрақлиқ»ларму шундақ
болиду; асмандин кәлгини қандақ болса, униңдин
болған «асманлиқлар»му шундақ болиду.
49 Бизләр «тупрақлиқ адәм» сүритидә
болғинимиздәк, «асманлиқ адәм» сүритидиму

□ **15:44 «тәбиәткә тәвә бир тән сүпитидә»** — грек тилида «җанға тәвә бир тән сүпитидә» яки «җанлиқ бир тән сүпитидә» дейилиду; «җан» мошу йәрдә инсанниң зеһни, ой-пикирлири вә һессиятлири қатарлиқларни көрситиду. «Римлиқларға»дики «кириш сөз»имизни көрүң. □ **15:45 «Тунҗи инсан Адәм атимиз тирик бир җан қилип яритилди»** — «Яр.» 2:7. **«амма «ахирқи Адәм ата» болса һаятлиқ бәргүчи Роһ болди»** — «ахирқи Адәм ата» Мәсиһни көрситиду, әлвәттә. ■ **15:45** Яр. 2:7. □ **15:46 «тәбиәткә тәвә болғучи»** — грек тилида «җанға тәвә болғучи». 44-айәттики изаһатни көрүң. **«тәбиәткә тәвә болғучи» адәм еди, кейин «роһий адәм» кәлди»** — (грек тилида: ««җанға тәвә болғучи» авал кәлгән, кейин «роһқа тәвә болғучи» кәлгән») — бу тоғрилиқ «қошумчә сөз»имизни көрүң. □ **15:47 «дәсләпки инсан болса йәрдин, тупрақтин апиридә қилинған»** — оқурмәнләрниң есидә бар болса керәк, ибраний тилида «адәм» дегән сөз «тупрақ», «топа» дегәнни билдүриду («Яр.» 2:7ни көрүң).

болалаймиз. □ ■
50 Амма шуни ейтимәнки, и қериндашлар, әт
вә қандин төрәлгәнләр Худаниң падишалиғиға
варислиқ қилалмайду; чиригүчи чиримайдиғанға
варислиқ қилалмайду.□ ■
51 Мана, мән силәргә бир сирни ейтип беримән; биз
һәммимизла *өлүмдә* ухлайдиғанлардин болмаймиз;
бирақ һәммимиз өзгәртилимиз! □ ■
52 Бир дәқиқидила, көзни бир жумуп ачқичә,
әң ахирқи канай челинғанда өзгәртилимиз;
чүнки канай челинсила өлгәнләр чиримас һаятқа
тирилдүрүлиду, шундақла өзгәртилимиз; □ ■
53 Чүнки бу чирип кәткүчи чиримас һаятни
кийивелиши, бу өлгүчи өлмәсликни кийивелиши
керәк;
54 Амма чирип кәткүчи чиримас һаятни кийгәндә, бу
өлгүчи өлмәсликни кийгәндә, шу чағда бу сөз әмәлгә
ашурулиду: «Өлүм ғәлибә тәрипидин жутулуп

□ **15:49 «Бизләр «тупрақлиқ адәм» сүритидә болғинимиздәк, «асманлиқ адәм» сүритидиму болалаймиз»** — бәзи кона көчүрүлмиләрдә: «Бизләр «тупрақлиқ адәм» сүритидә болғинимиздәк, «асманлиқ адәм» сүритидиму болайли» дейилиду. ■ **15:49** 2Кор. 4:11. □ **15:50 «... Чиригүчи чиримайдиғанға варислиқ қилалмайду»** — бу чиригүчи тенимиз өлиду, пәқәт роһумиз өзгәрмәс һаләттә бақий аләмгә кетиду. Худаниң биз мөмин бәндилири тирилдүрүлгәндә чиримас тенимизниң «чиригүчи» тенимиз билән мунасивити болмайду. Худа етиқатчиларға пүтүнләй йеңи бир тән ата қилиду. ■ **15:50** Юһ. 1:13. □ **15:51 «мән силәргә бир сирни ейтип беримән»** — «сир» тоғрилиқ «римлиқларға»дики «кириш сөз»ни көрүң. ■ **15:51** 1Тес. 4:16. □ **15:52 «...әң ахирқи канай челинғанда өзгәртилимиз»** — «әң ахирқи канай» — Инҗил, «Мат.» 24:31, «1Тес.» 4:16, «Вәһ.» 10:7 қатарлиқларни көрүң. ■ **15:52** Мат. 24:31; 1Тес. 4:16.

йоқутулиду!». □ ■
55 «Аһ, өлүм, сениң нәштириң қени?! Аһ, өлүм, сениң
ғәлибәң қени?!» □ ■
56 Өлүмдики нәштәр — гунадур, гунаниң күчи болса,
Тәврат қануни арқилиқ намайән болиду. □
57 Лекин бизни Рәббимиз Әйса Мәсиһ арқилиқ
буларниң үстидин ғәлибигәериштүргүчи Худаға
тәшәккүр!□ ■
58 Шуниң үчүн, сөйүмлүк қериндашлирим, чиң
туруп тәврәнмәс болуңлар, Рәбниң хизмитидики
ишлириңлар һемишә кәң зиядиләшсун; чүнки
Рәбдә болған әҗир-җапайиңлар һәргиз беһудә
кәтмәйдиғанлиғини билисиләр.

16

Кәмбәғәлләр үчүн сәдиқә қилиш

□ **15:54 «Өлүм ғәлибә тәрипидин жутулуп йоқутулиду!»** — «Йәш.» 25:8 (LXX тәрҗимисидин). ■ **15:54** Йәш. 25:8. □ **15:55 «Аһ, өлүм, сениң нәштириң қени?! Аһ, өлүм, сениң ғәлибәң қени?!»** — «Һош.» 13:14. «Һошия»дин нәқил кәлтүрүлгән айәтниң иккинчи қисми «Аһ, тәһтисара, сениң ғәлибәң қени?!» («тәһтисара» өлгән адәмләрниң роһлири баридиған җай). ■ **15:55** Һош. 13:14; Ибр. 2:14. □ **15:56 «гунаниң күчи болса, Тәврат қануни арқилиқ намайән болиду»** — демәк, инсанлар қанунсиз жүргәндә гуна еңи болмайду. Лекин Тәврат қанунидики жуқуриқи тәләпләрни билип, уларға әмәл қилишқа тиришиду, лекин әмәл қилалмиғанлиғидин гунаниң һәқиқий дәһшәтлик күчлүк бир нәрсә екәнлиги ашкарилиниду. □ **15:57 «бизни Рәббимиз Әйса Мәсиһ арқилиқ буларниң үстидин ғәлибигә ериштүргүчи Худаға тәшәккүр!»** — «ғәлибә» дегән сөз өлүм вә гуна үстидин ғәлиби қилишни көрситиду. ■ **15:57** 1Юһа. 5:5.

1 Әнди муқəддəс бəндилəр үчүн сəдиқə топлаш
тоғрилиқ, силəрму Галатия өлкисидики җамаəтлəргə
тапилиғинимдəк қилиңлар.

2 Һəр һəптиниң биринчи күнидə һəр бириңлар
тапавитиңларниң бəрикити бойичə униңдин бир
үлүшини аҗритип өз йениңларда сақлап қоюңлар;
шундақ қилсаңлар, кəлгəн вақтимда сəдиқə топлаш
һаҗəт болмайду.□ ■

3 Мəн кəлгинимдə, силəр қайси адəмлəрни
лайиқ көрүп таллисаңлар, мəн шуларға
тонуштуруш хəтлирини йезип берип мошу сəдиқə-
шəпқитиңларни Йерусалимға апирип беришкə
əвəтимəн.□

4 Мениңму беришим мувапиқ көрүлсə, улар маңа
һəмраһ болуп бариду.

5 Амма мəн Македонийə өлкисидин өткəндин кейин
йениңларға келимəн — чүнки мəн Македонийəдин
өтмəкчимəн —■

6 бəлким мəн силəр билəн биллə бир мəзгил турушум
мүмкин, һəтта йениңларда қишлап қелишимму
мүмкин; шуниңдəк андин қəйəргə бармақчи болсам,
силəр ярдəм қилип, мени йолға селип қоярсилəр.

7 Чүнки бу қетим силəрни йол үстидила көрүп өтүп
кетишни халимаймəн, бəлки Рəб буйруса, силəр
билəн биллə узунрақ бир мəзгил турғум бар.

8 Амма мəн Әфəсус шəһиридə орма һейтиғичə

□ **16:2 «һəр һəптиниң биринчи күнидə»** — йəни йəкшəнбə күнидə. ■ **16:2** Рос. 11:29; 2Кор. 8:4; 9:1. □ **16:3 «мəн шуларға тонуштуруш хəтлирини йезип берип мошу сəдиқə-шəпқитиңларни Йерусалимға апирип беришкə əвəтимəн»** — Йерусалимдики җамаəт наһайити кəмбəғəл болуп қалған еди. «Қошумчə сөз»имизни көрүң. ■ **16:5** 2Кор. 1:15.

турмақчимән.□
9 Чүнки *мошу йәрдә* маңа әҗайип чоң, утуқ-мевә
бериватқан бир ишик кәң ечилди, шуниңдәк қарши
чиққучиларму көп.□
10 Тимотий йениңларға берип турса, униң араңларда
қорқмай әркин-азатә жүрүшигә көңүл бөлүңлар.
Чүнки уму маңа охшаш Рәбниң хизмитини
ишләватиду.
11 Шуңа һеч ким уни төвән көрмисун; бәлки уни
мениң йенимға келиши үчүн аман-есән узитип йолға
селип қоюңлар; чүнки униң қериндашлар билән
биллә келишини күтмәктимән.
12 Амма қериндишимиз Аполлосқа кәлсәм, униңдин
қериндашлар билән биллә силәрниң йениңларға
беришни көп өтүндүм. Лекин униң һазирчә барғуси
йоқ. Кейин пурсәт пишип йетилгәндә бариду.

13 Һошияр болуңлар, етиқатта чиң туруңлар; мәртанә
әрдәк болуңлар! Қәйсәр болуңлар!
14 Силәрниң қилған һәммә ишиңлар меһир-муһәббәт
билән қилинсун.
15-16 Әнди, и қериндашлар, Ахая өлкисидики әң
дәсләпки етиқат мевиси болған Истифанас вә униң
аилисидикиләрни, шундақла уларниң Худаниң
муқәддәс бәндилириниң хизмитидә болушқа қандақ
өзлирини атиғанлиғини убдан билисиләр; мән
силәрдин өтүнимәнки, мошундақ кишиләрниң
вә улар билән бирликтә хизмәттә һәр бир җапа

□ **16:8 «орма һейти»** — яки «һосул жиғиш һейти». Грек тилида «пентекост һейти» (әллигинчи күни һейти) дәп атилиду — чүнки бу һейт пасха һейти (өтүп кетиш һейти)дин 50 күн кейин болиду.
□ **16:9 «маңа әҗайип чоң, утуқ-мевә бериватқан бир ишик кәң ечилди»** — хуш хәвәр тарқитидиған пурсәтни көрситиду.

тартиватқанларниң сөзлиригә кириңлар. □
17 Амма *йениңлардин* Истифанас, Фортунатус вә
Ақайикусниң бу йәргә мени йоқлап кәлгәнлигидин
шатландим; чүнки улар силәр тәрәптин кам
болғанлирини толуқлап бәрди. □
18 Чүнки улар мениң роһумни вә һәм
силәрниңкиниму йеңиландурди; шуңа шундақ
адәмләрни әтиварлап һөрмәтләңлар.
19 Асиядики җамаәтләрдин силәргә салам. Аквила
вә Прискилла һәм уларниң өйидә җәм болидиған
җамаәттинму Рәбдә силәргә қизғин салам йоллайду.
□
20 Қериндашларниң һәммиси силәргә салам
йоллайду. Бир-бириңлар билән пак сөйүшләр билән
саламлишиңлар.■
21 Мана, мәнки Павлус өз қолум билән салам
йезиватимән!
22 Һәр ким Рәб Әйса Мәсиһни сөйгүчи болмиса,
униңға ләнәт болсун! Рәббимиз, кәлгәйсән! □
23 Рәб Әйса Мәсиһниң меһри-шәпқити һәммиңларға
яр болғай!

□ **16:15-16 «Ахия өлкиси»** — һазирқи Гретсийә, «Юнан». **««улар билән бирликтә хизмәттә һәр бир җапа тартиватқанлар...»** — «хизмәттә» — Рәбниң хизмитидә, әлвәттә. Павлусқа нисбәтән пәқәт бирла хизмәт мәвҗут еди. □ **16:17 «... Йениңлардин Истифанас, Фортунатус вә Ақайикусниң бу йәргә мени йоқлап кәлгәнлигидин шатландим»** — мошу үч бурадәрниң Коринтлиқларниң җамаитиниң йенидин келиши Павлусқа мошу риғбәт бәргүчи хәтни йезип йоллаш пурситини яритип бәрди. □ **16:19 «Асия»** — һазирқи замандики Түркийә земинини көрситиду. **«Прискилла»** — бәзидә у қисқартилип «Приска» дейилиду. ■ **16:20** Рим. 16:16; 2Кор. 13:12; 1Тес. 5:26; 1Пет. 5:14. □ **16:22 «...ләнәт болсун. Рәббимиз, кәлгәйсән!»** — Павлус бу сөзни арамий тилидики: «Анатема, Мараната!» дегән сөзләр билән ипадиләйду.

24 Мениң Мәсиһ Әйсада болған муһәббитим
һәммиңлар билән биллә болғай. Амин!□

□ **16:24 «Мениң Мәсиһ Әйсада болған муһәббитим һәммиңлар билән биллә болғай»** — яки «Мениң муһәббитим Мәсиһ Әйсада болған һәммиңлар билән биллә болғай».

Муқеддес Калам (кирил йезиқ)
The Holy Bible in the Uyghur language, written in Cyrillic script

Copyright © 2010 Mukeddes Kalam - Uyghur Bible Translation Committee

Language: Uyghur tili (Uyghur)

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

- You include the above copyright and source information.
- If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.
- If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2021-09-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

b6bd0959-14d2-5233-b340-6f210a8f13c5